

VANTAA HOMMAS

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus
Satu Koivisto 2007

Digikuva 40. Tuuli Heinonen ja Elina Terävä korjaavat seulaa

MUSEOVIRASTO

Tiivistelmä

Vantaa Hommas

PK 2043 01 MYYRMÄKI
 Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus
 Museovirasto, arkeologian osasto
 Kaivauksenjohtaja: FM Satu Koivisto

Vantaan Hommoksen kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Vantaanjoen itärannalla, Kehä III:n pohjoispuolella. Yksi asuinpaikan kolmesta löytökeskittymästä sijaitsee paikalle suunnitellun Kehäradan sekä sen eteläpuolelle linjatun Tikkurilantien vaikutusalueella. Alueella sijaitsevalta peltorinteeltä on löytynyt mm. kvartsiesineitä ja -iskoksia, palaneita kiviä sekä punertavaa likamaata.

Kehäratalinjalla olevalla Hommoksen löytöalueella 2, Karlsron mäen länsi- ja luoteisreunalla, tehtiin arkeologinen koekaivaus 30.7.–17.8.2007. Tutkimuksen rahoitti muinaismuistolain 15:n § perusteella Ratahallintokeskus ja Vantaan kaupunki. Koekaivauksen ensisijaisena tavoitteena oli selvittää asuinpaikan säilymisaste ja tutkia mahdolliset esiin tulevat kiinteät rakenteet. Kenttätöiden tulosten perusteella oli tarkoitus määrittellä, onko alueella tehtävä jatkotutkimuksia ennen muuttuvaa maankäyttöä.

Koekaivauksessa selvisi, että mäen länsiluoteisreunalla, pellolla ja osittain metsän puolella on nuorempi, todennäköisesti kampakeraamiseen aikaan ajoittuva, suhteellisen vähälöytöinen asuinpaikka 29 m mpy korkeuskäyrän tuntumassa. Asuinpaikka on osittain tuhoutunut peltoviljelyn ja ojan-kaivun vaikutuksesta. Vanhempi, mesoliittiseen kivikauteen ajoittuva asuinpaikka, löytyi edellisestä noin 20 m itäkaakkoon, metsäisessä rinteessä, Litorinameren maksimirannan yläpuolella sijaitsevalta muinaisella rantaterrassilla 35 m mpy korkeuskäyrän tuntumassa. Asuinpaikka on koekaivauksen tulosten perusteella hyvin säilynyt ja runsaslöytöinen. Paikalta löytyi mm. neljä kivitalttaa, kvartsiesineitä ja -iskoksia sekä palanutta luuta. Osia asuinpaikasta on koekuoppahavaintojen perusteella sortunut rantavoimien vaikutuksesta alas rinteeseen ja peittynyt tulvahiekkaan. Mesoliittisella asuinpaikalla tulee tehdä jatkotutkimuksia ennen Kehäradan ja Tikkurilantien rakentamisen aloittamista.

Tutkitun alueen laajuus:	Koekuopin n. 4 400 m ² , tasokaivauksin 104 m ²
Kenttätöaika:	30.7.–17.8.2007
Tutkimuskustannukset:	31 000 € Ratahallintokeskus ja Vantaan kaupunki
Tutkimusraportti:	Satu Koivisto 21.12.2007 Museoviraston arkeologian osaston topografinen arkisto

Sisällysluettelo

<i>1. Arkistotiedot</i>	<i>1</i>
<i>2. Johdanto</i>	<i>2</i>
<i>3. Tutkimushistoria, sijainti ja topografia</i>	<i>2</i>
<i>3.1. Tutkimushistoria</i>	<i>2</i>
<i>3.2. Asuinpaikan sijainti ja topografia</i>	<i>3</i>
<i>4. Kaivauksen toteutus ja kaivaustekniikka</i>	<i>5</i>
<i>5. Kaivaushavainnot ja löydöt</i>	<i>7</i>
<i>5.1. Kaivausalue 1</i>	<i>7</i>
<i>5.2. Kaivausalue 2</i>	<i>8</i>
<i>5.3. Muinaisjännöksen laajuus</i>	<i>9</i>
<i>5.4. Löydöt</i>	<i>10</i>
<i>5.5. Analyysit</i>	<i>10</i>
<i>6. Yhteenveto</i>	<i>11</i>
<i>Lähteet</i>	<i>12</i>
<i>Mustavalkonegatiiviluettelo</i>	<i>13</i>
<i>Dialuettelo</i>	<i>15</i>
<i>Digikuvaluettelo</i>	<i>17</i>
<i>Karttaluettelo</i>	<i>20</i>
<i>Liitteet</i>	<i>21</i>

1. Arkistotiedot

VANTAA HOMMAS (92 01 0018)
Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus
Satu Koivisto 2007

<i>Kaupunki:</i>	Vantaa
<i>Kylä:</i>	Viinikkala
<i>Tilat ja maanomistajat:</i>	92-424-1-27, KARLSRO om. Peltomäki, Matti Vilhelm oikeudenomistajat, Tammistonkuja 9, 01520 VANTAA 92-424-3-21, HOMMAS, Silfverberg Klaus Harald, Hommasgränden 4, 01740 Vanda ja Silfverberg Henrik Harald, Hommasgränden 2 A, 01740 Vanda
<i>Peruskartta:</i>	2043 01 MYYRMÄKI
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6690984 ikoo: 3383523 Z/m.mpy alin: 28 ylin: 37
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	1962 Veikko Lehtosalo inventointi 1996 Hans-Peter Schulz inventointi 2000 Kreetta Lesell inventointi
<i>Kertomukseen liittyvät löydöt:</i>	KM 36869:1-514 (kivilajiesineitä 4 kpl, kivilajiesineen katkelmia 8 kpl, kvartsiesineitä 9 kpl, kvartsi-iskoksia 619 kpl, palanutta luuta 342 kpl)
<i>Aiemmat löydöt:</i>	KM 5783:3 kourutaltoa KM 8736:1-2 vasakirveen hamarapuolikas, hioinkivi KM 15775:1-12 tasataltoja, kiviesineiden teelmiä, piikaa- vin, kivilaji-, kvartsiitti- ja kvartsi-iskoksia KM 15821 kvartsia KM 20473 hiottu kiviesine KM 29477 kvartsiesineitä ja -iskoksia, kvartsiitti-iskos KM 32245:1-3 kvartsiytimiä ja -raaka-ainekappale
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 144270–144320
<i>Diapositiivit:</i>	d. 60593–60635
<i>Digikuvat:</i>	1.–63.

2. Johdanto

Suunnitellulla Kehäratalinjalla, Vantaan Hommaksen kivikautisen asuinpaikan löytöalueella 2, Karlsron mäen länsi- ja luoteisreunalla, tehtiin arkeologinen koekaivaus 30.7.–17.8.2007. Tutkimuksen rahoitti muinaismuistolain 15:n § perusteella Ratahallintokeskus ja Vantaan kaupunki. Koekaivauksen tavoitteena oli selvittää asuinpaikan säilymisaste ja tutkia mahdolliset esiin tulevat kiinteät rakenteet. Kenttätöiden tulosten perusteella oli tarkoitus määritellä, onko alueella tehtävä jatkotutkimuksia ennen muuttuvaa maankäyttöä.

Kaivaustutkimuksia johti allekirjoittanut, piirtäjänä toimi HuK Tiina Kinnunen ja tutkimusavustajana fil. yo Anna-Maria Salonen. Kaivajina oli viisi arkeologian opiskelijaa: fil. yo:t Janne Heinonen, Tuuli Heinonen, Elina Terävä, Santeri Vanhanen ja Eeva Vakkari. Lisäksi kaivauksilla työskenteli vapaa-ehtoisena viikon ajan lukiolainen Hanna Hirvonen Schoorlista Hollannista sekä kahden päivän ajan korkeakouluharjoittelija Maiju Akkanen Helsingin yliopistosta. Jälkityöt tehtiin syksyllä 2007. Kaivauksenjohtaja on luettellonut löydöt ja laatinut kaivausraportin, piirtäjä piirtänyt ja digitoinut kenttäkartat arkistokelpoisiksi ja tutkimusavustaja puhdistanut löydöt sekä avustanut kuvaaineiston käsittelyssä. Fil. yo Janne Heinonen Helsingin yliopistosta on suorittanut 40 tunnin jälki-työharjoittelujakson allekirjoittaneen ohjauksessa ja avustanut kaivauksen jälkitöissä ja raportin laadinnassa.

Helsingissä 21.12.2007

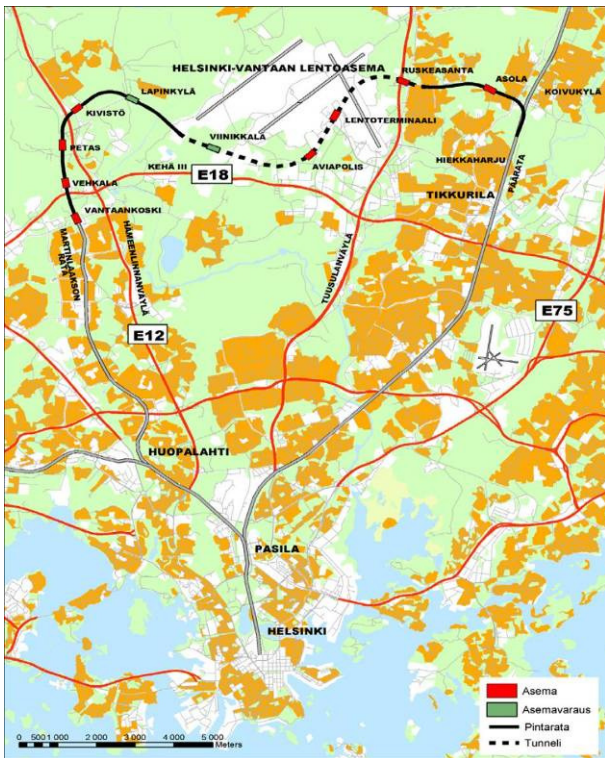
FM Satu Koivisto

3. Tutkimushistoria, sijainti ja topografia

3.1. Tutkimushistoria

Vantaan Hommaksen kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Vantaanjoen itärannalla ja se koostuu kolmesta löytöalueesta. Ensimmäiset löydöt Hommaksesta on saatu Kansallismuseon kokoelmiin jo 1900-luvun alussa. Helsingin pitäjän inventoinnissa vuonna 1962 Veikko Lehtosalo totesi paikalla sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan. Löytöalue 1 on pellolla, kohti nykyistä Vantaanjokea laskeutuvalla muinaisella rantaterassilla. Pellolta on löytynyt useita kivikautisia esineitä peltotöissä ja inventoinneissa. Hans-Peter Schulz löysi vuonna 1996 Tikkurilantien inventoinnissa Hommaksesta toisen löytöalueen, joka sijaitsee edellisen lounaispuolella, n. 60 m joen rannasta, matalalla hiekkaisella kumpareella pellon kaakkoisreunassa. Noin 50 m pitkällä ja 5–10 m leveällä kaistaleella havaittiin punertavaa kulttuurimaata, jossa oli palaneen hiekan läikkiä sekä runsaasti palaneita kiviä ja hiiltä. Pellon pinnalta löytyi neljä kvartsi-iskosta ja yksi pirstottu kvartsin kappale. Pellon ja metsän rajalle kaivetun ojan profiilissa erottui n. 15 cm vahva punertava kulttuurikerros ja kumpareen korkeimmalla kohdalla sijaitseva osittain ojaan sortunut kivetty tulisija. Koepistojen perusteella asuinpaikan todettiin jatkuvan ainakin 2–3 m metsän puolelle. Korkeuden perusteella asuinpaikan arvioitiin ajoittuvan tyypillisen kampakeraamiikan aikaan, n. 4100–3600 eKr. (Schulz 1996: 7–8.) Kreetta Lellsell tarkasti Hommaksen asuinpaikan inventoinnissa vuonna 2000. Inventoinnin tarkoituksena oli selvittää muinaisjäännösten kannalta suotuisimpia linjauksia paikalle suunnitellulle Kehäradalle. Inventoinnissa Hommaksen koillisosasta löytyi vielä kolmas löytöalue. Asuinpaikka todettiin hyvin

säilyneeksi, lukuun ottamatta peltoviljelyn aiheuttamaa tuhoa. (Lesell 2000: 4-5).

Kartta 1. Suunniteltu Kehäratalinja. (<http://keharata.net/reitti.htm>)

Kehäradan suunnittelu jatkui 2000-luvulla ja hankkeen toteuttajat, Ratahallintokeskus ja Vantaan kaupunki, päätyivät linjausvaihtoehtoon, jossa Kehäratalinja ja sen eteläpuolella kulkeva Tikkurilantien uusi linjaus ylittävät Vantaanjoen Hommaksen löytöalueen 2 päältä (kts. Kartta 1). Kehärata tulee yhdistämään Martinlaakson radan lentoaseman kautta päärrataan. Hallituksen vuoden 2008 talousarvioesityksen mukaan Kehäradan suunnittelua jatketaan vuonna 2008 ja rakentaminen alkaa 2009. Valmistumistavoitteena pidetään vuotta 2013.

Kehäradan suunnittelijat tilasivat Museovirastolta alkukesästä Hommakseen koekaivauksen, jonka tarkoituksena oli selvittää kohteen säilymisaste ja tutkia mahdolliset esiin tulevat kiinteät rakenteet. Kenttätöiden tulosten perusteella oli tarkoitus määrittellä, onko alueella tehtävä jatkotutkimuksia ennen muuttuvaa maankäyttöä.

3.2. Asuinpaikan sijainti ja topografia

Hommaksen kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman lounaiskulmalla, Vantaanjoen itärannalla, Vantaankoskelta n. 2,3–2,7 km pohjoiskoilliseen (kts. kartat s. 21 ja 22). Inventoinneissa havaitut löytöalueet sijaitsevat pellolla, n. 120–140 m joen rannasta itään, lounaisitä-suuntaisella, n. 700 x 70 m laajalla vyöhykkeellä. Kohteen läheisyydessä on useita kivikautisia asuinpaikkoja, mm. Viinikkala 1, Nystuga ja Gårds Hommaksen eteläpuolella sekä Åberg, Åby ja Niku Vantaanjoen vastarannalla.

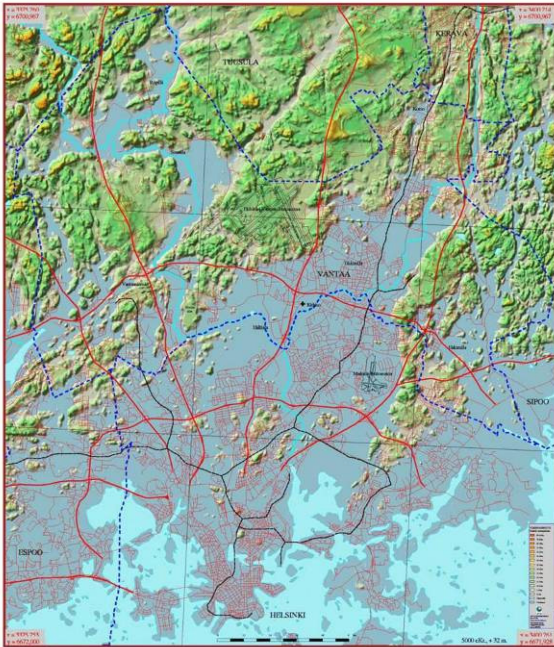

Kuva 1. Panorama pohjoisesta itään tutkimusalueesta ennen koekaivausta. Kuv. Satu Koivisto (digikuva 63).

Alueella on vaihtelevasti metsäisiä kalliomoreenimaita, jotka ovat nykyään suureksi osaksi taajama-asutusta, sekä laajoja peltoaukeita. Suhteelliset korkeuserot ovat alueella 10–30 m. Mannerjäätikön virtaussuunta on ollut luoteesta kaakkoon ja sen alla kerrostunut virtaavan jään kuluttama ja kuljettama kiviaines on muodostunut moreenikerrokseksi, joka on laajalti pinnalla olevana maa-

aineksena. Laaksoissa ja painaumissa moreeni on usein peittynyt nuorempien, hienompien maa-ainesten alle. Mannerjäätikön sulamisvaiheessa muodostuneista harjujaksoista yhtenäisin on kulkenut Åbyn teollisuusalueelta Viherkumpuun. Muuten harjut ovat katkonaisia ja koostuvat useista erillisistä kallioiden yhteydessä olevista muodostumista. Mannerjäätikön vetäytymisen jälkeen, n. 11 900 vuotta sitten, alueelle on jäänyt selkeitä merkkejä nykyisen Itämeren eri rantavaiheista. (Kielosto 1997: 1–2.)

Helsingistä itään päin sijaitsevalla hitaamman maankohoamisen, alle 3 mm/v, alueella merenpinta tulvi kuivalle maalle mesoliittisen ajan lopulla aiheuttaen transgression. Geologi Hannu Hyvärinen on selvittänyt tutkimuksissaan Litorinameren korkeimmat raja-arvot ja ajoittanut transgression maksimivaiheen n. 7000 BP. (Hyvärinen 1999: 79–84.) Hyvärisen laatiman kartta-aineiston perusteella Hommas sijoittuu 33 ja 34 m mpy isobaasien välille. Geologi Arto Miettisen väitöskirjan tulokset indikoivat yhtä laaja-alaista Litorinatransgressiota ilman pienimittakaavaisempaa merenpinnan korkeusvaihtelua. Ilmiötä on tutkittu mm. piilevien avulla, koska ne reagoivat herkästi veden suolapitoisuuden muutoksiin. Miettinen on saanut tarkennettua väitöskirjassaan rantavaiheiden ajoituksia. Maailmanlaajuisesta merenpinnan kohoamisesta johtuneen Litorinatransgression maksimivaihe oli 7300–6800 kalenterivuotta sitten. Litorinatransgression jälkeen suhteellinen merenpinta on laskenut tasaisesti nykyhetkeen saakka. (Miettinen 2002.)

Kartta 2. Vantaa 5000 vuotta eKr. GTK/Tietopalvelut Kalevi Hokkanen 2005.

Noiin 9100 eKr. Karlsron mäki oli vielä saarena lahden kaakkoisreunassa. Nykyinen lentokentän alue oli jo kokonaan kohonnut merenpinnan yläpuolelle. Mesoliittisen ajan lopulla, n. 7000 eKr. nykyisiä Vantaan jokia ei vielä ollut, vaan ne olivat merenlahtina (kts. Kartta 2). Hommas on sijainnut suojaisan merenlahden kaakkoisrannalla. Vantaanjoki ja Lepsämänjoki ovat Vantaan alueella kaivaneet uomansa entisen merenpohjan laajoihin savikkomaihin. Itäisempi Keravanjoki sen sijaan kulkee etupäässä moreeni- ja kalliomaiden välissä ja vain sen eteläosassa on laaja savikkoalue. (Hokkanen 2005: 4, 12 ja 13.)

1996 inventoinnissa Hommaksen löytöalueella 1 todettiin olevan useita löytökeskittymiä muinaisen rantaterassin, n. 28–30 m mpy, päällä ja sen rinteellä. Maaperä alueella on karkeaa hiesua, jossa on paikoitellen hiekkasaarekkeitä. Alempana, kohti Vantaanjoen rantaa, pelto muuttuu saviseksi. Inventoinnin yhteydessä tehtyjen koekairausten perusteella peltokerroksen alla on vanhempi kerrostuma, jonka oletettiin jääneen tulvan alle. Asuinpaikan vanhin asutusvaihe ajoitettiin mesoliittiselle kivikaudelle, n. 8000–7000 eKr. (Schulz 1996: 7–8.)

Löytöalueella 2, pellon kaakkoisreunassa, metsän rajassa, on matala kumpare, jossa paikalla sijaitsevan pellon muuten savinen maaperä muuttuu hiekaksi. Löytöalue sijaitsee hieman edellistä löytöaluetta matalammalla rantatasolla, 27–29 m mpy, jonka perusteella se ajoittuu kampakeraamisen ajan alkupuolelle. Koekaivauksessa 2007 asuinpaikan todettiin jatkuvan metsän puolelle löytöalueelta 2 itään. Paikoin jyrkkään rinteeseen kaivetuista koekuopista saatiin havaintoja Litorinatrans-

gressiosta ja rinteiden päällä, 35 m mpy korkeuskäyrän tuntumassa, erottuu selkeä Litorinameren maksimirannan terassin reuna. Tasanteen yläpuolella kohoaa useassa kohtaa kallio. Lähes umpeenkasvaneessa rinteessä kasvaa sekametsää ja aluskasvillisuutena on heinää ja paikoin sammalta. Maaperä metsän puolella on pääosin hiekkaa, paikoin moreenia. Terassin reunan ja kallion välissä olevalla tasanteella kulkee hirven polku.

Löytöalue 3 sijaitsee edellisistä koilliseen, pellon yläosassa ja mahdollisesti metsän puolella, korkeustasolla 27–32 m mpy. Maalaji pellolla on savea ja se muuttuu metsän puolella moreeniksi. Pelto on melko tasainen, mutta metsän puolella rinne viettää paikoin jyrkästi länteen kohti Vantaanjokea.

4. Kaivauksen toteutus ja kaivaustekniikka (kts. kartta s. 23)

Kuva 2. Koekuoppia kaivetaan pellolle. Anna-Maria Salonen ja Janne Heinonen seulomassa. Kuv. Satu Koivisto (digikuva 2).

Koekaivauksen ensisijaisena tavoitteena oli selvittää asuinpaikan säilymisaste ja tutkia mahdolliset esiin tulevat kiinteät rakenteet. Kenttätöiden tulosten perusteella oli tarkoitus määrittellä, onko alueella tehtävä jatkotutkimuksia ennen muuttuvaa maankäyttöä. Löytöalueen 2 oletettiin sijaitsevan pellon ylärinteessä ja jatkuvan mahdollisesti muutaman metrin metsän puolelle.

Kaivauskoordinaatisto luotiin pääilmansuuntien mukaan siten, että x-koordinaatti kasvoi pohjoiseen ja y-koordinaatti itään. Suuntien määrittelyyn käytettiin bussolia ja prismaa. Korkeus siirrettiin vaaituskoneen avulla Katriinantien itäpuolella olevasta korkeuskiintopisteestä, jonka korkeus on 42,00 m mpy. Koko tutkimusalueesta ja sen ympäristöstä laadittiin yleiskartta perinteisellä menetelmällä linjakeppejä, mittanauhaa ja bussolia käyttäen. Yleiskarttaan merkityt korkeuskäyrät interpoloitiin paikoilleen koekuoppien pintavaaitusten perusteella.

Kaivaukselle siirrettiin seuraavat korkeuskiintopisteet:

- 1) kivi, $x = 522,25$, $y = 214,90$, $z = 30,00$ m mpy
- 2) kanto, $x = 516$, $y = 219,75$, $z = 32,59$ m mpy
- 3) kanto, $x = 468,75$, $y = 215,75$, $z = 35,99$ m mpy (kiintopisteen 3. yhtenäiskoordinaatit GPS-mittauksen perusteella ovat $p = 6690851,44$, $i = 3383356,49$)

Kiven korkeimmalle kohdalle merkittiin mustalla tussilla rasti. Korkeudet siirrettiin kantojen keskipisteisiin ja merkittiin mustalla tussilla. Metsässä sijaitsevan kaivausalueen 2 lounaiskulmaan jätettiin kaivauksen päätyttyä puupaalu, joka sijaitsee kaivauskoordinaatistossa pisteessä $x = 470$, $y = 215$.

Kaivaus aloitettiin koekuopituksella Schulzin 1996 inventointiraportissa määrittelemällä muinaisjäännösalueella. Kauraa kasvavalla pellolla on hiekkainen mäenkumpare, joka jatkuu metsän puolella. Pellon puolelle kaivettiin yhteensä 12 koekuoppaa, joiden tarkoituksena oli selvittää muinaisjäännöksen laajuutta, luonnetta ja säilymisastetta. Pellolle kaivettiin yhdeksän yhden neliömetrin ja kolmen neljännesneliömetrin laajuista koekuoppaa. Peltokerros kaivettiin lapiolla ohuina kerroksina ”siivuttaen”. Niissä koekuopissa, joissa peltokerroksen alapuolella tuli vastaan hieno hiekka, kaivusta jatkettiin viiden senttimetrin kerroksina kaivauslastalla kaivaen. Hiekkakerrokset seulottiin silmäkooltaan 4 mm tiheällä seulalla ja tasot dokumentoitiin, jos niissä havaittiin mielenkiintoisia ilmiöitä.

Metsän puolelle kaivettiin yhteensä 32 koekuoppaa, joiden laajuus oli 50 x 50 cm. Koekuoppien

Kuva 3. Kaivausalue 1. Peltokerrosta poistetaan kaivinkoneella.
Kuv. Satu Koivisto (digikuva 12).

tarkoituksena oli selvittää asuinpaikan jatkumista metsän puolelle. Jokaisen koekuopan stratigrafia dokumentoitiin kirjallisesti ja edustavimmista otettiin kuvat ja niiden tasot ja/tai profiilit piirrettiin. Tiedot koekuopista on liitetty taulukkoon (s. 37). Koekuopat kaivettiin keskimäärin 40 cm:n syvyyteen. Metsäisessä rinteessä havaittujen tulvakerrosten takia, jotkut koekuopat kaivettiin lähes 70 cm:n syvyyteen tulvahiekkakerrosten paljastamiseksi.

Pellolla lupaavimman koekuopan ympärille tehtiin laajennusalue. Vantaan kaupungin viherosasto poisti koneellisesti kyntökerroksen ja kumpareen laelle avattiin n. 100 m² laaja kaivausalue. Paljastunut hiekkakerros kaivettiin tasokaivauksena yhteensä n. puolen metrin syvyyteen. Kaivauskerrosten paksuus oli 5 cm ja kaivaminen tapahtui kaivauslastalla ja/tai lapiolla. Maa-aines seulottiin silmäkooltaan 4 mm tiheällä seulalla. Saavutetut kaivaustasot valokuvattiin, piirrettiin ja vaaittiin. Löydöt otettiin tarkasti talteen paikalleen mitaten.

Vantaan kaupungin viherosasto peitti kaivausalueen kaivinkoneella ja kauratuhoista informoitiin maanomistajaa ja vuokraviljelijää. Korvaussumma arvioitiin Vantaan kaupungin mittausosaston kanssa, mutta summa oli niin pieni, ettei korvauksia katsottu aiheellisiksi.

Metsän ylärinteessä olevalle tasanteelle tehdyn runsaslöytöisen koekuopan yhteyteen laadittiin 4 m²:n kokoinen laajennusalue, joka kaivettiin kaivauslastoilla 5 cm:n kerroksina puhtaaseen pohjamaahan saakka. Ohut turve- ja karikekerros kaivausalueen pinnalla poistettiin varovasti lapiota ja kaivauslastaa käyttäen, koska koekuopissa oli havaittu löytöjen sijaitsevan jo aivan pintakerroksessa. Tasot dokumentoitiin ja löydöt otettiin tarkasti talteen, kuten kaivausalueella 1. Kaivausalue peitettiin lapiolla ja maisemoitiin. Alueen lounaiskulmaan jätettiin merkkipaalu.

5. Kaivaushavainnot ja löydöt

5.1. Kaivausalue 1

Kaivinkoneella kuorittu alue oli laajuudeltaan n. 100 m² ja sieltä saatiin talteen yllättävän vähän löytöjä; yhteensä n. 30 kvartsi-iskosta, kaksi kvartsisiesinettä ja ainoastaan yksi pala keramiikkaa. Ainoa saviastianpala löytyi kumpareen alarinteestä peltomullan ja saven rajalta ja se on pienen ko-

Kuva 4. Kaivausalue 1. Taso 3. Kuv. Satu Koivisto (digikuva 49).

konsa perusteella vaikeasti tunnistettavissa. Palanen saattaa olla peräisin nuorakeraamisesta astiasta. Alueella havaittiin melko voimakkaita ruskeita likamaaläikkiä, mutta muita kiinteitä rakenteita, kuten liesikiveyksiä, ei tavattu; hajanaisia palaneita kiviä kylläkin monessa kohdassa. Kulttuurikerroksen paksuus oli 5-15 cm. Kaivausalueen lounaiskulmaan kaivetusta koekuopasta 490/190 paljastui puisia salaojarakenteita. Kuopan profiilissa erottui selkeästi salaojaleikkaus (kts. kuva s. 41). Kaivausalueella tasossa 1 erottui muutamia ilmiöitä, jotka liittyvät alueen myöhäisempään käyttöhistoriaan: peltomultailmiö ruudussa 509/203 vaikutti kaivinkoneen kauhaisemalta ja liittyy todennäköisesti läheisen pelto-ojan kaivuun. Hiiltynyt alue ruuduissa 503–504/199–201 liittyy peltoviljelyyn (kts. kuva s. 10). Yleisestikin alueella oli havaittavissa hyvin voimakas hiiltynyt, orgaanisekoiteinen kerros peltokerroksen ja hiekan välipinnalla. Se on syntynyt todennäköisesti peltoviljelyn vaikutuksesta.

Koekavauksen tuloksena voidaan todeta, että pellolla ja osittain metsän puolella on nuorempi, todennäköisesti varhaiskampakeraamiseen aikaan ajoittuva, suhteellisen vähälöytöinen asuinpaikka 30 m mpy korkeuskäyrän tuntumassa. Mielenkiintoisena piirteenä on siis alueen vähälöytöisyys, vaikka kulttuurikerros oli hyvin selkeä. Kyntökerroksen alapuolella, hiekan pinnalla, oli paikoin vielä havaittavissa vanhaa huuhtoutumiskerrosta, joten asuinpaikan stratigrafia oli säilynyt hyvin peltoviljelystä huolimatta. Ehkä asuinpaikka koostuu erilaisista toiminta-alueista ja tällä alueella on mahdollisesti käytetty vain orgaanisia materiaaleja, jotka eivät ole säilyneet meidän päiviimme.

5.2. Kaivausalue 2

Tasanteen päälle, lupaavimman koekuopan yhteyteen avatulta pieneltä, 4 m²:n tasokaivausalueelta löytyi useita satoja kvartsi-iskoksia, runsaasti palanutta luuta, kolme kivitalttaa sekä useita hiotun kivilajiesineen katkelmia (kts. kuvat s. 44–45). Asuinpaikka on metsän puolella erittäin hyvin säilynyt. Terassin reunan ja kallion välissä sijaitsevalla kapealla kaistaleella löytöjen ja likamaahavaintojen perusteella asuinpaikkaa voidaan luonnehtia pesäkkeiseksi. Löytöjä tuli esiin jo aivan pintakerroksesta ohuen turve ja/tai karikekerroksen alapuolelta. Mitään kiinteitä rakenteita ei pienelle tasokaivausalueelle osunut. Kulttuurikerroksen paksuus oli vain 5-10 cm, mutta tähän voi olla selityksenä hieman karkeampi maa-aines kuin alarinteessä ja pitkän ajan kuluessa tapahtunut huuhtoutuminen. Ainakin palanut luuaineisto on luuanalyysin tekijän, FM Katariina Nurmisen mukaan hyvin kulunutta, mikä on oletettavissa ottaen huomioon asuinpaikan ajoittumisen mesoliittiseen kivikautteen.

Kuva 5. Ylin terassi, polku kulkee terassin päällä, oikealla puolella kohoaa kallio.
Kuv. Satu Koivisto (digikuva 39).

Koekaivauksissa tutkittiin tasokaivauksin vain terassin reunalla olevaa aluetta. Tulevien kaivaustutkimusten kannalta mielenkiintoisena piirteenä on asuinpaikkahorisontin sijaitseminen kapealla tasanteella muinaisen rantatöyrään ja kallion välissä. Alue on hyvin suojaisa ja takana oleva kallio on varmaankin tarjonnut luontaisen tuen mahdollisen asumuksen pystyttämiseksi.

Ylempänä sijaitseva, pellolla olevaa asuinpaikkaa vanhempi löytöhorisontti tuli koekaivauksilla yllätyksenä ja se on saatujen tulosten perusteella erittäin hyvin säilynyt ja runsaslöytöinen. Osia asuinpaikasta on koekuoppahavaintojen perusteella sortunut rantavoimien vaikutuksesta alas rinteeseen ja peittynyt tulvahiekkaan. Tästä antoi viitteitä rinteeseen kaivetut koekuopat, joista mm. kuoppa 480/215 löytyi kvartsiydin 70 cm:n syvyydestä puhtaasti tulvahiekan alapuolelta sekä kuoppa 470/205, josta löytyi ehjä eteläsuomalainen tasatalta kuopan pohjalta, puhtaasta hiekasta n. 40 cm:n syvyydestä. Alue on erittäin kiinnostava myös maaperägeologisesti ja voi antaa paljon viitteitä paikalla mesoliittisen ajan lopulla tapahtuneen Litorinatransgression ominaispiirteistä.

5.3. Muinaisjäännöksen laajuus (kts. kartta s. 24)

Asuinpaikan laajuutta selvitettiin laajan koekuoppaverkoston avulla. Pellon puolella ainoastaan kolmesta koekuopasta saatiin talteen löytöjä, joista kahdessa ne tulivat esiin pellon kyntökerroksesta. Ainoastaan kumpareen korkeimmalle kohdalle kaivetusta koekuopasta 500/200 saatiin havaintoja asuinpaikan säilymisestä kyntökerroksen alapuolella. Peltomullan alapuolella olevasta hienosta hiekasta saatiin talteen useita kvartsi-iskoksia ja kvartsiydin. Kuopan profiilissa erottui selkeä likamaakerros. Koekuopituksen perusteella asuinpaikka vaikutti pellolla melko suppea-alaiselta.

Metsään kaivettiin yhteensä 32 koekuoppaa, joista peräti 26:sta saatiin talteen kivikautisia asuinpaikkalöytöjä. Kävi hyvin nopeasti selväksi, että asuinpaikka on säilynyt hyvin metsän puolella. Löydölliset koekuopat keskittyvät pellon reunan läheisyydessä rinteeseen. Löytöjä, mm. kvartsi-iskoksia ja -esineitä, saatiin talteen jo heti turpeen alaisesta maakerroksesta. Mielenkiintoinen piirre on alarinteessä olevien kuoppien löytöaineiston yksipuolisuus. Kuopista löytyi ainoastaan kvartseja; ei lainkaan palanutta luuta tai keramiikkaa. Korkeuden perusteella asuinpaikan alempi osa ajoittuu varhaiskampakeraamiseen aikaan. Noin 30 m mpy korkeuskäyrän yläpuolella rinne kohoaa melko jyrkästi itäkoilliseen. Rinteeseen kaivetusta koekuopista saatiin mielenkiintoisia havaintoja; 40–70 cm paksun puhtaan hiekkakerroksen alta löytyi mm. ehjä kivitalta sekä kvartsi-iskoksia ja -esineitä (kts. kuva s. 44). Paksu puhdas hiekkakerros löytöjen pinnalla vaikuttaa olevan rantavoimien aikaansaama. Rinteeseen yläosassa, pellon reunasta n. 25 m itäkaakkoon, on selkeä muinainen rantaterrassi n. 35 m mpy korkeuskäyrän tuntumassa. Tasanteen päälle kaivetusta koekuopista saatiin talteen koekaivauksen runsaimmat löydöt: hiotun kiviesineen katkelmia, kvartsi-iskoksia, -esineitä ja -ytimiä sekä palanutta luuta. Korkeuden perusteella asuinpaikan ylin osa ajoittuu mesoliittiseen aikaan ja terrassin reuna osoittaa silloisen Itämeren vaiheen, Litorinameren, korkeimman rannan sijainnin. Vanhempi, mesoliittinen asuinpaikka, sijaitsee ylhäällä metsäisen mäen rinteellä ja muinaisen rantaterrassin päällä, pääosin 35 metrin korkeuskäyrän yläpuolella. Asuinpaikka on hyvin säilynyt ja runsaslöytöinen. Paikalla kulkee nykyään vain hirvenpolku. Osia asuinpaikasta on koekuoppahavaintojen perusteella sortunut rantavoimien vaikutuksesta alas rinteeseen ja peittynyt tuhahiekkaan. Geologien määrittelemän Litorinatransgression korkein rantavaihe ajoittuu Etelä-Suomessa vuosien n. 6000–4000 eKr. väliseen aikaan, mesoliittisen kivikauden loppuun (Hyvärinen 1999: 79–84).

Metsässä sijaitsevan asuinpaikan jatkotutkimukset ovat siis välttämättömät ennen alueella tapahtuvaa muuttuvaa maankäyttöä. Suunnitellun Kehäradan alkuperäinen linjaus kulkee jatkotutkimuksia vaativan alueen pohjoisreunassa. Radan eteläpuolella tulee kuitenkin kulkemaan Tikkurilantien linjaus, joka läpäisee asuinpaikan keskeisen alueen. Syksyllä 2007 ratalinjaa päätettiin siirtää läheisen maanomistajan valituksen perusteella 20 m etelään, eli suoraan mesoliittisen asuinpaikan yli. Tämän hetkisen suunnitelman mukaan Kehäradan rakentaminen aloitetaan vuonna 2009. Kustannusarvio kuukauden pituisesta kaivausta varten on jo lähtenyt tilaajalle.

Vain muutamia tälle ajanjaksolle ajoittuvia asuinpaikkoja on tutkittu Helsingin lähialueilla ja ne ovat olleet melko huonosti säilyneitä tai myöhemmän asutuksen sekoittamia. Koska ollaan ruuhka-Suomessa, suuri osa Vantaan tunnetuista kivikautisista kohteista sijaitsee rakennetuilla alueilla tai pelloilla ja ovat joko huonosti säilyneitä tai jo tuhoutuneita. Toisaalta on myös useita asuinpaikkoja, joiden kokonaislaajuutta ei ole selvitetty; inventointi- tai kaivausraportissa saattaa olla maininta, että asuinpaikka jatkuu mahdollisesti metsän puolelle tai läheiselle mäelle.

5.4. Löydöt

Löytöaineistossa mielenkiintoisena piirteenä on hiotun kivilajiesineistön suuri määrä verrattuna kvartsiaineistoon, joka koostuu pääosin iskoksista ja muutamasta ytimeistä. Eteläsuomalaisia tasatalttoja löytyi kolme kappaletta (kts. kuva 6). Edellisten lisäksi kaivausalueelta 2 löytyi kaksoistaltta, jonka yksi pää on loivan kourumainen ja toinen kapean kaitamainen. Hiottujen kivilajiesineiden katkelmien joukossa on ainakin osia useammista taltoista sekä mahdollisesti hioimista. Selkeästi esineiksi luokiteltavia kvartseja on vain muutama. Yksi mahdollinen viistokärkisen kvartsinuolenkärjen katkelma on tunnistettu aineistosta. Matiskaisen mukaan eteläsuomalaiset tasataltat ja viistoteräiset kvartsinuolenkärjet ovat nuoremman mesoliittisen kivikauden ns. päämuotoja (Matiskainen

Kuva 6. Hiottua kivilajiesineistöä Hommaksen mesoliittiselta asuinpaikalta.
Kuv. Satu Koivisto

1989: 8). Kvartsi on melko huonolaatuista. Täytyy kuitenkin muistaa, että yläterassille kaivettiin vain 4 neliömetrin laajuinen alue sekä n. 10 neljännesneliömetrin koekuoppaa. Kvartsi-iskokset olivat kaivausalueella pienikokoisia, joten ne liittyivät esineiden teroitukseen ja huoltotoimiin. Ehkä kaivausalueemme osui tietylle asuinpaikan toiminta-alueelle. Useiden kivilajiesineiden hylkääminen paikalle on kuitenkin mielenkiintoinen piirre ja se saattaa antaa viitteitä asuinpaikan pitkästä käyttöiäst.

Vanhemmalta asuinpaikkahorisontilta löytyi runsaasti palanutta luuta ja lähes kaikki tunnistetut fragmentit ovat peräisin hylkeestä. FM Katariina Nurmisen mukaan lähes kaikki tunnistamattomistakin luuframenteista on melko suurella todennäköisyydellä peräisin hylkeestä¹. Luuaineisto oli hyvin kulunutta eroosion vaikutuksesta. Luuaineiston perusteella Hommaksessa on oleskeltu kivi-kaudella ensisijaisesti hylkeenpyynnin takia. Yksi hauennikaman fragmentti antaa myös viitteitä kalastuksesta.

5.5. Analyysit (raportit liitteenä)

Paikalta otettiin makrofossiilinäytteitä jotka analysoi Santeri Vanhanen. Näytteet otettiin metsän kaivausalueelta 2 likamaakerroksesta ja sen alapuolelta. Hiiltyneenä löytyi 3 jauhosavikan siementä, joka on kulttuuri-indikaattorikasvi sekä hiiltyneitä kuusen neulasen fragmentteja. Vanhanen olettaa siemenlöytöjen liittyvän asuinpaikan kivikautiseen asutusvaiheeseen. (Vanhanen 2007.) Siitepölytutkimuksista saatujen tulosten perusteella kuusi saapuu Uudellemaalle vasta huomattavasti myöhemmin, joten myöhempi sekoittuminen lienee mahdollista. Metsäpalot ovat olleet myös ennen yleisiä, joten siementen hiiltymiselle saattaa olla luonnollinenkin selitys.

Katariina Nurminen analysoi Hommaksen luuaineiston. Neljän neliömetrin kaivausalueelta metsästä löytyi n. 400 palanutta luufragmenttia, joista kyettiin tunnistamaan 5 %. Hylje vaikuttaa olleen Hommaksen myöhäismesoliittisella asuinpaikalla oleskelleen väestön ensisijainen pyyntieläin. (Nurminen 2007.) Palanutta luuta tullaan ajoittamaan radiohiilimenetelmällä. Ajoitustulos tulee olemaan mielenkiintoinen niin vanhemman asuinpaikkahorisontin kuin Litorinatransgression iänmäärittämisessä. Tulos tullaan saamaan kevättalvella 2008.

¹ Katariina Nurminen, suullinen tiedonanto 26.11.2007

6. Yhteenveto

Suunnitellulla Kehäratalinjalla, Hommaksen löytöalueella 2, Karlsron mäen länsi- ja luoteisreunalla, tehtiin arkeologinen koekaivaus 30.7.–17.8.2007. Tutkimuksen rahoitti muinaismuistolain 15:n § perusteella Ratahallintokeskus ja Vantaan kaupunki. Koekaivauksen ensisijaisena tavoitteena oli selvittää asuinpaikan säilymisaste ja tutkia mahdolliset esiin tulevat kiinteät rakenteet. Kenttätöiden tulosten perusteella oli tarkoitus määrittellä, onko alueella tehtävä jatkotutkimuksia ennen muuttuvaa maankäyttöä. Paikalla olevan kivikautisen asuinpaikan oletettiin sijaitsevan pellon ylärinteessä ja jatkuvan mahdollisesti muutaman metrin metsän puolelle.

Kuva 7. Kaivausalue 2. Taso 2. Hiottu kivilajiesine in situ ja sen katkelmia ruudusta 470/215. Kuv. Satu Koivisto (digikuva 52).

Asuinpaikan laajuutta ja intensiteettiä tutkittiin laajan koekuoppaverkoston avulla.

Tutkittavalle alueella kaivettiin yhteensä 42 koekuoppaa, joiden perusteella asuinpaikan laajuus saatiin hyvin määriteltä.

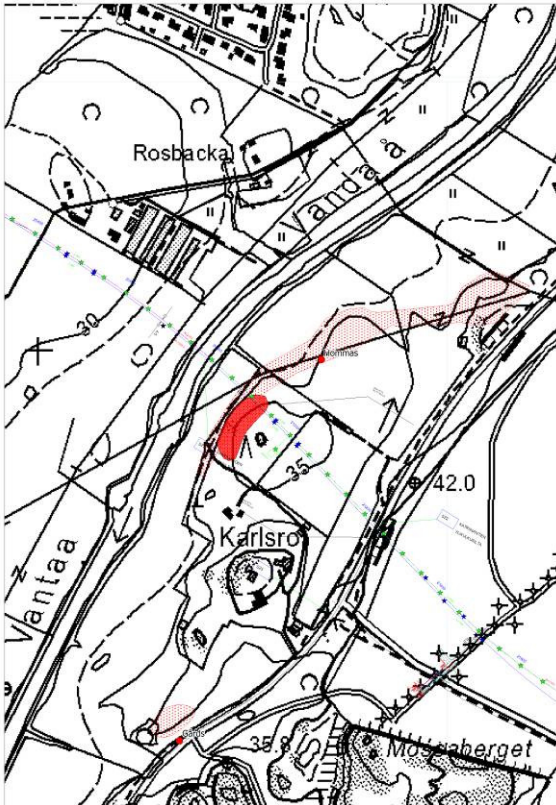
Mielenkiintoisimpien koekuoppien yhteyteen laadittiin kaksi tasokaivausaluetta, joista 100 m²:n laajuinen kaivausalue 1. sijoitettiin pellon yläreunaan ja 4 m² laaja kaivausalue 2. metsäisen rinteeseen yläosaan, muinaisen rantaterassin reunalle. Tasokaivausalueiden perusteella kyettiin määrittelemään asuinpaikan intensiteettiä, luonnetta ja ajoitusta.

Pellolla ja osittain metsän puolella on nuorempi, todennäköisesti varhaiskampakeraamiseen aikaan ajoittuva, suhteellisen vähälöytöinen asuinpaikka 30 m mpy korkeuskäyrän tuntumassa.

Mielenkiintoisena piirteenä on siis alueen vähälöytöisyys, vaikka kulttuurikerros oli hyvin selkeä. Alueelta löytyi n. 30 kvartsi-iskosta ja yksi palanen todennäköisesti nuorakeramiikkaa.

Ylempänä sijaitseva, pellolla olevaa asuinpaikkaa vanhempi löytöhorisontti tuli koekaivauksilla yllätyksenä ja se on saatujen tulosten perusteella erittäin hyvin säilynyt ja runsaslöytöinen. Alueelta löytyi useita hiottuja kivilajiesineitä, kvartssia ja palanutta luuta. Osia asuinpaikasta on koekuoppahavaintojen perusteella sortunut rantavoimien vaikutuksesta alas rinteeseen ja peittynyt tulvahiekkaan. Korkeuden perusteella, 35 m mpy, asuinpaikan ylin osa ajoittuu mesoliittiseen aikaan ja terassin reuna osoittaa silloisen Itämeren vaiheen, Litorinameren, korkeimman rannan sijainnin.

Metsässä sijaitsevan asuinpaikan jatkotutkimukset ovat siis välttämättömät ennen alueella tapahtuvaa muuttuvaa maankäyttöä. Suunnitellun Kehäradan alkuperäinen linjaus kulkee jatkotutkimuksia vaativan alueen pohjoisreunassa. Radan eteläpuolella tulee kuitenkin kulkemaan Tikkurilantien linjaus, joka läpäisee asuinpaikan keskeisen alueen. Syksyllä 2007 ratalinjaa päätettiin siirtää läheisen

Kartta 3. Hommoksen kivikautinen asuinpaikka ja Kehäradan alkuperäinen linjaus. Jatkotutkimuksia vaativa alue merkitty tummanpunaisella rasterilla. Mk n. 1:15 000.

maanomistajan valituksen perusteella 20 m etelään, eli suoraan mesoliittisen asuinpaikan yli. Kehäradan rakentaminen aloitetaan vuonna 2009.

Kaivaustutkimuksia jatketaan tämänhetkisen suunnitelman mukaan kuukauden ajan kesällä 2008.

Lähteet

Hokkanen, Kalevi 2005: *Vantaan rannansiirtymiskartat*. Geologian tutkimuskeskus. Etelä-Suomen yksikkö. E/696/42/2005. Espoo. Raportti ladattavissa sivulla http://arkisto.gsf.fi/p22/P22_4_111.pdf

Hyvärinen, Hannu 1999: Shore Displacement and Stone Age Dwelling Sites near Helsinki, Southern Coast of Finland. Huurre, M. (ed.): *Dig it All. Papers Dedicated to Ari Siiriäinen*. The Finnish Antiquarian Society, The archaeological Society of Finland. Helsinki.

Kielosto, Sakari 1997: Kivennäismaalajit. *Hämeenkyliän kartta-alueen maaperä*. Maaperän peruskartta 1:20 000. Maaperäkartojen selitykset. Lehti 2043 01. Geologian tutkimuskeskus. Espoo.

Lehtosalo, Veikko 1962: *Helsingin pitäjän inventointi*. Painamaton raportti Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Lesell, Kreetta 2000: *Vantaa Marja-rata. Linjausten inventointi*. Painamaton raportti Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Matiskainen, Heikki 1989: Studies on the Chronology, material Culture and Subsistence Economy of the Finnish Mesolithic, 10 000-6000 b.p. *Iskos* 8. Suomen Muinaismuistoyhdistys. Helsinki.

Miettinen, Arto 2002: *Relative sea level changes in the eastern part of the Gulf of Finland during the last 8000 years*. Suomalainen Tiedeakatemia. Helsinki.

Schulz, Hans-Peter 1996: *Tikkurilantien yleissuunnitelma-alueen muinaisjännösinventointi*. Painamaton raportti Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Mustavalkonegatiiviluettelo f. 144270-144320

f.	Aihe	Suunta	Pvm	Kuvaaja
144270	Hommas 2. Panorama tutkimusalueesta ennen kaivauksen aloittamista. 1/3.	SE-NW	26.7.2007	Satu Koivisto
144271	Sama 2/3.		26.7.2007	Satu Koivisto
144272	Sama. 3/3.		26.7.2007	Satu Koivisto
144273	Anna-Maria Salonen purkaa tavaroita.		27.7.2007	Satu Koivisto
144274	Koekuoppia kaivetaan pellolle. Anna-Maria Salonen ja Janne Heinonen seulomassa		30.7.2007	Satu Koivisto
144275	Koekuoppa 530/215. Testikuopat kulmissa.	S-N	31.7.2007	Satu Koivisto
144276	Koekuoppa 500/200, taso 2.	S-N	31.7.2007	Satu Koivisto
144277	Koekuoppa 500/200, taso 3.	S-N	1.8.2007	Satu Koivisto
144278	Koekuoppa 490/190, puun jäännöksiä SW-kulmassa 52 cm maanpinnasta.	SW-NE	1.8.2007	Satu Koivisto
144279	Koekuoppa 490/190, W-profiilissa näkyy ojaleikkaus ja hiiltynyt kerros.	E-W	1.8.2007	Satu Koivisto
144280	Tuuli Heinonen nyhtää kauraa.		1.8.2007	Satu Koivisto
144281	Koekuoppa 500/200, W-profiili.	E-W	1.8.2007	Satu Koivisto
144282	Koekuoppa 500/200, N-profiili.	S-N	1.8.2007	Satu Koivisto
144283	Kaivausalue 1. Peltokerrosta poistetaan kaivinkoneella.		2.8.2007	Satu Koivisto
144284	Kaivausalue 1. Peltokerrosta poistetaan kaivinkoneella. Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen valvomassa.		2.8.2007	Satu Koivisto
144285	Sama.		2.8.2007	Satu Koivisto
144286	Sama.		2.8.2007	Satu Koivisto
144287	Sama.		2.8.2007	Satu Koivisto
144288	Kaivausalue 1. Tuuli Heinonen ja Santeri Vanhanen lapioivat peltokerroksen alapintaa tasoon 0. kaivinkoneen jäljiltä.		2.8.2007	Satu Koivisto
144289	Kaivausalue 1. Elina Terävä lapioimassa peltokerroksen alapintaa.		2.8.2007	Satu Koivisto
144290	Kaivausalue 1. Taso 0. Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen merkitsevät ruutuja.	W-E	3.8.2007	Satu Koivisto
144291	Sama.	W-E	3.8.2007	Satu Koivisto
144292	Kaivausalue 1. Tasoa 1. viimeistellään.	NE-SW	8.8.2007	Satu Koivisto
144293	Kaivausalue 1. Tasoa 1. viimeistellään.	SE-NW	8.8.2007	Satu Koivisto
144294	Kaivausalue 1. Taso 1. Peltomultahäiriö ruudussa 509/203.	E-W	8.8.2007	Satu Koivisto
144295	Kaivausalue 1. Taso 1. Hiiltynyt ilmiö ruuduissa 503/199 - 504/201.	W-E	8.8.2007	Satu Koivisto
144296	Kaivausalue 1. Taso 1. Ruskeaa likamaata ja palaneita kiviä ruudussa 498/198.	W-E	8.8.2007	Satu Koivisto
144297	Kaivausalue 1. Taso 1. Ruskeaa likamaata ja palaneita kiviä ruuduissa 498-499/198-199.	E-W	8.8.2007	Satu Koivisto
144298	Kaivausalue 1. Taso 1.	SW-NE	8.8.2007	Satu Koivisto
144299	Koekuoppa 470/205. Taltta in situ.		8.8.2007	Satu Koivisto
144300	Ryhmäkuva. Kuvassa (vas.) Anna-Maria Salonen, Elina Terävä, Eeva Vakkari, Maiju Akkanen, Hanna Hirvonen, Tuuli Heinonen, Janne Heinonen, Tiina Kinnunen ja Santeri Vanhanen		10.8.2007	Satu Koivisto

f.	Aihe	Suunta	Pvm	Kuvaaja
144301	Ryhmäkuva. Kuvassa (vas.) Satu Koivisto, Anna-Maria Salonen, Eeva Vakkari, Elina Terävä, Hanna Hirvonen, Maiju Akkanen, Tuuli Heinonen, Janne Heinonen ja Santeri Vanhanen		10.8.2007	Tiina Kinnunen
144302	Hanna Hirvonen kaivamassa koekuoppaa 470/215 metsässä ylimmän terassin päällä.	S-N	10.8.2007	Satu Koivisto
144303	Ylin terassi metsässä. Polku kulkee terassin päällä, oikealla puolella kohoaa kallio.	SSW-NNE	10.8.2007	Satu Koivisto
144304	Sama.	SW-NE	10.8.2007	Satu Koivisto
144305	Koekuoppa 470/215, S-N -profiili. Punertavaa likamaata erityisesti kuopan N-reunassa.	E-W	13.8.2007	Satu Koivisto
144306	Koekuopan 480/220 N-S -profiili. Punertavaa likamaata.	W-E	14.8.2007	Satu Koivisto
144307	Koekuopan 480/215 W-E -profiili. Tulvakerros ja keltainen hiekkakerros jatkuvat syvälle kuopan NE-kulmaan.	SE-NW	14.8.2007	Satu Koivisto
144308	Kaivausalue 2. Taso 1. Huuhtoutumiskerroksen alapinta. Ruudussa 470/215 palaneita kiviä.	S-N	15.8.2007	Satu Koivisto
144309	Kaivausalue 1. Taso 3. 3. kerros kaivettu lapiolla ja viimeistelty kaivauslastalla.	SSW-NNE	15.8.2007	Satu Koivisto
144310	Kaivausalue 1. E-W -profiili 496/199 -198.	N-S	15.8.2007	Satu Koivisto
144311	Kaivausalue 2. 2. krs. Hiottu kivilajiesine in situ ruudussa 470/215.	W-E	15.8.2007	Satu Koivisto
144312	Kaivausalue 2. 2. krs. Hiottu kivilajiesine ja sen katkelmia in situ ruudussa 470/215.	W-E	15.8.2007	Satu Koivisto
144313	Kaivausalue 2. Taso 2.	S-N	15.8.2007	Satu Koivisto
144314	Koekuoppa 505/242. E-W -profiili.	N-S	16.8.2007	Satu Koivisto
144315	Kaivausalue 2. Taso 3.	S-N	16.8.2007	Satu Koivisto
144316	Kaivausalue 2. Kerrosta 4. kaivamassa Santeri Vanhanen, Janne Heinonen, Tuuli Heinonen, Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen.		17.8.2007	Satu Koivisto
144317	Kaivausalue 2. Taltta in situ tasossa 4.		17.8.2007	Satu Koivisto
144318	Kaivausalue 2. Taso 5.	S-N	17.8.2007	Satu Koivisto
144319	Kaivausalue 2. E-W -profiili, 470/217-215.	N-S	17.8.2007	Satu Koivisto
144320	Kaivausalue 2. E-W -profiili, 470/217-215.	N-S	17.8.2007	Satu Koivisto

Dialuettelo d. 60593–60635

d.	Kuvausaihe	Suunta	Pvm	Kuvaaja
60593	Hommas 2. Panorama tutkimusalueesta ennen kaivauksen aloittamista 1/2	SE-NW	26.7.2007	Satu Koivisto
60594	Hommas 2. Panorama tutkimusalueesta ennen kaivauksen aloittamista 2/2	SW-NE	26.7.2007	Satu Koivisto
60595	Koekuoppia kaivetaan pellolle. Anna-Maria Salonen ja Janne Heinonen seulomassa		30.7.2007	Satu Koivisto
60596	Koekuoppa 530/215 valmis, testikuopat kulmissa	S-N	31.7.2007	Satu Koivisto
60597	Koekuoppa 500/200, taso 2	S-N	1.8.2007	Satu Koivisto
60598	Koekuoppa 500/200, taso 3.	S-N	1.8.2007	Satu Koivisto
60599	Koekuoppa 490/190 puun jäännökset SW-kulmassa 52cm maanpinnasta	SW-NE	1.8.2007	Satu Koivisto
60600	Koekuoppa 490/190, W -profiilissa näkyy ojaleikkaus ja hiiltynyt kerros	E-W	1.8.2007	Satu Koivisto
60601	Elina Terävä ja Janne Heinonen nyhtävät kauraa		1.8.2007	Satu Koivisto
60602	Tuuli Heinonen ja Janne Heinonen nyhtävät kauraa		1.8.2007	Satu Koivisto
60603	Tuuli Heinonen nyhtää kauraa		1.8.2007	Satu Koivisto
60604	Koekuoppa 500/200, W-profiili	E-W	1.8.2007	Satu Koivisto
60605	Kaivausalue 1. Peltokerrosta poistetaan kaivinkoneella.		2.8.2007	Satu Koivisto
60606	Kaivausalue 1. Peltokerrosta poistetaan kaivinkoneella, Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen valvomassa		2.8.2007	Satu Koivisto
60607	Kaivausalue 1. Peltokerrosta poistetaan kaivinkoneella		2.8.2007	Satu Koivisto
60608	Tuuli Heinonen ja Santeri Vanhanen lapioimassa pelto-kerroksen pohjaa		2.8.2007	Satu Koivisto
60609	Tuuli Heinonen ja Santeri Vanhanen lapioimassa pelto-kerroksen pohjaa		2.8.2007	Satu Koivisto
60610	Kaivausalue 1. Taso 0. Siistitty lapiolla kaivinkoneen jäljiltä. Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen merkitsevät ruutuja	SW-NE	3.8.2007	Satu Koivisto
60611	Kaivausalue 1. Tasoa 1 viimeistellään	S-N	8.8.2007	Satu Koivisto
60612	Kaivausalue 1. Taso 1, peltomultahäiriö ruudussa 509/203	E-W	8.8.2007	Satu Koivisto
60613	Kaivausalue 1. Taso 1, hiiltynyt ilmiö ruudussa 503/199 - 504/201	W-E	8.8.2007	Satu Koivisto
60614	Kaivausalue 1. Taso 1. Ruskeaa likamaata ja palaneita kiviä ruudussa 498/198	W-E	8.8.2007	Satu Koivisto
60615	Kaivausalue 1. Taso 1. Ruskeaa likamaata ja palaneita kiviä ruuduissa 498–499/198-199	W-E	8.8.2007	Satu Koivisto
60616	Kaivausalue 1. Taso 1	SW-NE	8.8.2007	Satu Koivisto
60617	Koekuoppa 470/205, taltta in situ noin 40cm syvyydestä		8.8.2007	Satu Koivisto
60618	Hanna Hirvonen kaivamassa koekuoppaa 470/215 ylimmän terassin päällä	S-N	9.8.2007	Satu Koivisto
60619	Ylin terassi. Polku kulkee terassin päällä, oikealla puolella kohoaa kallio	SSW-NNE	9.8.2007	Satu Koivisto
60620	Ylin terassi. Polku kulkee terassin päällä, oikealla puolella kohoaa kallio	SW-NE	9.8.2007	Satu Koivisto

d.	Kuvausaihe	Suunta	Pvm	Kuvaaja
60621	Koekuoppa 470/215, S-N -profiili, punertavaa likamaata erit. N-reunassa	E-W	13.8.2007	Satu Koivisto
60622	Koekuoppa 480/220 N-S -profiili, punertavaa likamaata profiilissa	W-E	14.8.2007	Satu Koivisto
60623	Koekuoppa 480/215 W-E -profiili, tulvakerros ja keltainen kulttuurikerros jatkuvat syvälle kuopan NW-kulmaan	S-N	14.8.2007	Satu Koivisto
60624	Kaivausalue 2. taso 1. Ruudussa 470/215 palaneita kiviä, huuhtoutumiskerroksen alapinta, hiekka pilkottaa paikoin	S-N	15.8.2007	Satu Koivisto
60625	Kaivausalue 1. Taso 3. 3kerros kaivettu lapiolla ja siistitty kaivauslastalla	SSW-NNE	15.8.2007	Satu Koivisto
60626	Kaivausalue 1. E-W -profiili, 496/199–198	N-S	15.8.2007	Satu Koivisto
60627	Kaivausalue 2. 2 krs. Hiottu kivilajiesine in situ ruudussa 470/215	W-E	15.8.2007	Satu Koivisto
60628	Kaivausalue 2. Taso 2	S-N	16.8.2007	Satu Koivisto
60629	Koekuoppa 505/242, S-profiili	N-S	16.8.2007	Satu Koivisto
60630	Kaivausalue 2. Taso 3	S-N	16.8.2007	Satu Koivisto
60631	Kaivausalue 2. Kerrosta 4. kaivamassa Santeri Vanhanen, Janne Heinonen, Tuuli Heinonen, Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen		17.8.2007	Satu Koivisto
60632	Kaivausalue 2. Taltta in situ		17.8.2007	Satu Koivisto
60633	Kaivausalue 2. Taso 5	S-N	17.8.2007	Satu Koivisto
60634	Kaivausalue 2. E-W -profiili 470/217–216	N-S	17.8.2007	Satu Koivisto
60635	Kaivausalue 2. E-W -profiili 470/216–215	N-S	17.8.2007	Satu Koivisto

Digikuvaluettelo 1.-63.

n:o	tiedostonimi	kuvausaihe	suunta	päiväys	kuvaaja
1	digikuvat1 025.jpg	Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen purkavat tavaroita.		27.7.2007	Satu Koivisto
2	digikuvat1 026.jpg	Koekuoppia kaivetaan pellolle. Anna-Maria Salonen ja Janne Heinonen seulomassa.		30.7.2007	Satu Koivisto
3	digikuvat1 027.jpg	Koekuoppa 530/215 valmiina, testikuopat kulmissa.	S-N	31.7.2007	Satu Koivisto
4	digikuvat1 028.jpg	Koekuoppa 500/200. Taso 2.		31.7.2007	Satu Koivisto
5	digikuvat1 029.jpg	Koekuoppa 500/200. Taso 3. NW-kulmassa likamaata.	S-N	1.8.2007	Satu Koivisto
6	digikuvat1 031.jpg	Koekuoppa 490/190. Puun jäännöksiä SW-kulmassa -52 cm maanpinnasta.	E-W	1.8.2007	Satu Koivisto
7	digikuvat1 030.jpg	Eeva Vakkari seulomassa.		1.8.2007	Satu Koivisto
8	digikuvat1 002.jpg	Koekuoppa 490/190, W-profiilissa näkyy ojaleikkaus ja hiiltynyt kerros.	E-W	1.8.2007	Satu Koivisto
9	digikuvat1 003.jpg	Elina Terävä nyhtämässä kauraa.		1.8.2007	Satu Koivisto
10	digikuvat1 004.jpg	Koekuoppa 500/200. W-profiili.	E-W	1.8.2007	Satu Koivisto
11	digikuvat1 005.jpg	Kaivausalue 1. Peltokerrosta poistetaan kaivinkoneella.		2.8.2007	Satu Koivisto
12	digikuvat1 006.jpg	Kaivausalue 1. Peltokerrosta poistetaan kaivinkoneella.		2.8.2007	Satu Koivisto
13	digikuvat1 007.jpg	Kaivausalue 1. Peltokerrosta poistetaan kaivinkoneella. Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen valvomassa.		2.8.2007	Satu Koivisto
14	digikuvat1 009.jpg	Peltomullan koneellista poistoa aamulla		2.8.2007	Satu Koivisto
15	digikuvat1 013.jpg	Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen valvomassa kaivinkonetta.		2.8.2007	Satu Koivisto
16	digikuvat1 015.jpg	Tiina Kinnunen kiinnittää reunalankoja.		2.8.2007	Satu Koivisto
17	digikuvat1 016.jpg	Kaivausalue 1. Elina Terävä lapioi peltokerroksen pohjaa, Anna-Maria Salonen ja Tiina Kinnunen kiinnittävät reunalankoja.		2.8.2007	Satu Koivisto
18	digikuvat1 017.jpg	Kaivausalue 1. Tuuli Heinonen ja Santeri Vanhanen lapioimassa peltokerroksen pohjaa.		2.8.2007	Satu Koivisto
19	digikuvat1 018.jpg	Kaivausalue 1 taso 0, Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen merkitsevät ruutuja.	W-E	3.8.2007	Satu Koivisto
20	digikuvat2 002.jpg	Santeri Vanhanen seuloo.		6.8.2007	Satu Koivisto
21	digikuvat2 003.jpg	Kaivausalue 1. Kerrosta 1 kaivetaan.	NE-SW	6.8.2007	Satu Koivisto
22	digikuvat2 004.jpg	Kaivausalue 1. Kerrosta 1 kaivetaan.	NE-SW	7.8.2007	Satu Koivisto
23	digikuvat3 004.jpg	Kaivausalue 1. Tasoa 1 viimeistellään.	NE-SW	8.8.2007	Satu Koivisto
24	digikuvat2 006.jpg	Kaivausalue 1. Tasoa 1 viimeistellään.	NE-SW	8.8.2007	Satu Koivisto

n:o	tiedostonimi	kuvausaihe	suunta	päiväys	kuvaaja
25	digikuvat2 008.jpg	Kaivausalue 1. Peltomultailmiö ruudussa 509/203.	W-E	8.8.2007	Satu Koivisto
26	digikuvat2 009.jpg	Kaivausalue 1. Hiiltynyt ilmiö ruudussa 503/199 - 504/201.	W-E	8.8.2007	Satu Koivisto
27	digikuvat2 010.jpg	Kaivausalue 1. Ruskeaa likamaata ja palaneita kiviä ruudussa 498/198.	W-E	8.8.2007	Satu Koivisto
28	digikuvat2 011.jpg	Kaivausalue 1. Ruskeaa likamaata ruuduissa 498-499/198-199.	W-E	8.8.2007	Satu Koivisto
29	digikuvat2 013.jpg	Kaivausalue 1. Ruskeaa likamaata ruuduissa 498-499/198-199.	E-W	8.8.2007	Satu Koivisto
30	digikuvat2 012.jpg	Kaivausalue 1, taso 1.	SW-NE	8.8.2007	Satu Koivisto
31	digikuvat2 014.jpg	Koekuoppa 470/205, taltta in situ.		8.8.2007	Satu Koivisto
32	digikuvat2 015.jpg	Koekuoppa 470/205, taltta in situ.		8.8.2007	Satu Koivisto
33	digikuvat2 016.jpg	Eeva Vakkari ja taltta.		8.8.2007	Satu Koivisto
34	digikuvat2 017.jpg	Ryhmäkuva. Kuvassa (vas.) Anna-Maria Salonen, Eeva Vakkari, Elina Terävä, Hanna Hirvonen, Maiju Akkanen, Tuuli Heinonen, Janne Heinonen, Santeri Vanhanen.		9.8.2007	Satu Koivisto
35	digikuvat2 018.jpg	Ryhmäkuva. Kuvassa (vas.) Satu Koivisto, Anna-Maria Salonen, Elina Terävä, Eeva Vakkari, Maiju Akkanen, Hanna Hirvonen, Janne Heinonen, Tuuli Heinonen, Santeri Vanhanen.		9.8.2007	Satu Koivisto
36	digikuvat2 019.jpg	Tiina Kinnunen piirtää.		10.8.2007	Satu Koivisto
37	digikuvat2 020.jpg	Kaivausalue 1. Kerrosta 2 kaivavat Maiju Akkanen ja Anna-Maria Salonen.		10.8.2007	Satu Koivisto
38	digikuvat3 019.jpg	Hanna Hirvonen kaivamassa koekuoppaa 470/215 metsässä ylimmän terassin päällä.	S-N	10.8.2007	Satu Koivisto
39	digikuvat2 023.jpg	Ylin terassi, polku kulkee terassin päällä, oikealla puolella kohoaa kallio.	SW-NE	10.8.2007	Satu Koivisto
40	digikuvat3 022.jpg	Tuuli Heinonen ja Elina Terävä korjaavat seuraa.		10.8.2007	Satu Koivisto
41	digikuvat3 001.jpg	Koekuoppa 470/215, S-N profiilissa punertavaa likamaata, erityisesti N-reunassa.	E-W	13.8.2007	Satu Koivisto
42	digikuvat3 003.jpg	Anna-Maria Salonen kaivaa koekuoppaa.		13.8.2007	Satu Koivisto
43	digikuvat3 006.jpg	Elina Terävä kaivaa koekuoppaa.		13.8.2007	Satu Koivisto
44	digikuvat3 007.jpg	Santeri Vanhanen katkaisee juuren.		13.8.2007	Satu Koivisto
45	digikuvat3 009.jpg	Kaivausalue 2. Eeva Vakkari ja Santeri Vanhanen poistavat turvetta.	W-E	13.8.2007	Satu Koivisto
46	digikuvat3 013.jpg	Koekuopan 480/220 N-S profiili, punertavaa likamaata.		14.8.2007	Satu Koivisto
47	digikuvat3 012.jpg	Koekuopan 480/215 W-E profiili, tulvakerros ja keltainen hiekkakerros jatkuvat syvälle kuopan NE-kulmaan.	SE-NW	14.8.2007	Satu Koivisto

n:o	tiedostonimi	kuvausaihe	suunta	päiväys	kuvaaja
48	digikuvat3 014.jpg	Janne Heinonen kaivamassa koekuoppaa.		14.8.2007	Satu Koivisto
49	digikuvat3 015.jpg	Kaivausalue 1. Taso 3.	SSW- NNE	15.8.2007	Satu Koivisto
50	digikuvat3 017.jpg	Kaivausalue 1. E-W -profiili 496/199-198. Likamaata.	N-S	15.8.2007	Satu Koivisto
51	digikuvat3 018.jpg	Kaivausalue 2. Elina Terävä kaivaa.		15.8.2007	Satu Koivisto
52	digikuvat3 020.jpg	Kaivausalue 2. Taso 2. Hiottu kivilajiesine in situ ja sen katkelmia ruudusta 470/215.	W-E	15.8.2007	Satu Koivisto
53	digikuvat3 021.jpg	Elina Terävä ja kivilajiesine.		15.8.2007	Satu Koivisto
54	digikuvat4 001.jpg	Kaivausalue 2. Taso 2.	S-N	16.8.2007	Satu Koivisto
55	digikuvat4 004.jpg	Kaivausalue 2. Taso 3.	S-N	16.8.2007	Satu Koivisto
56	digikuvat4 006.jpg	Kaivausalue 2. Taltta in situ.		17.8.2007	Satu Koivisto
57	digikuvat4 008.jpg	Tuuli Heinonen löysi taltan!		17.8.2007	Satu Koivisto
58	digikuvat4 009.jpg	Kaivausalue 2. Satu Koivisto ja Tiina Kinnu- nen kuopan reunalla.		17.8.2007	Janne Heino- nen
59	digikuvat4 012.jpg	Santeri Vanhanen kantaa oksia.		17.8.2007	Janne Heino- nen
60	digikuvat4 013.jpg	Kaivausalue 2. Taso 5.	S-N	17.8.2007	Satu Koivisto
61	digikuvat4 020.jpg	Kaivausalue 2. Janne Heinonen täyttämässä.		17.8.2007	Satu Koivisto
62		Hommas 1 panorama.	W-E	13.8.2007	Satu Koivisto
63		Hommas 2 panorama.	NW-E	26.7.2007	Satu Koivisto

Karttaluettelo

Karttatyyppi	Alue	Mittakaava	Koko	Sivu
Ote GT-karttasta	Pääkaupunkiseutu	1:200 000	A4	21
Ote peruskarttasta	2043 01 Myyrmäki	1:20 000	A4	22
Yleiskartta	Tutkimusalue	1:1000	A3	23
Yleiskartta	Muinaisjäännösrajaus	1:1000	A3	24
Profiilikartta	Koekuoppa 480/215	1:10	A4	25
Tasokartta	Koekuoppa 500/200, taso 3	1:10	A4	26
Profiilikartta	Koekuoppa 505/242	1:10	A4	27
Pinta- ja pohjavaaituskartta	Alue 1	1:100	A4	28
Tasokartta	Alue 1, taso 1	1:50	A3	29
Tasokartta	Alue 1, taso 2	1:50	A3	30
Pinta- ja pohjavaaituskartta	Alue 2	1:25	A4	31
Tasokartta	Alue 2, taso 2	1:25	A4	32
Tasokartta	Alue 2, taso 3	1:25	A4	33
Profiilikartta	Alue 2	1:10	A4	34
Levintäkartta	Alue 1	1:100	A4	35
Levintäkartta	Alue 2	1:15	A4	36

OTE GT-KARTASTA

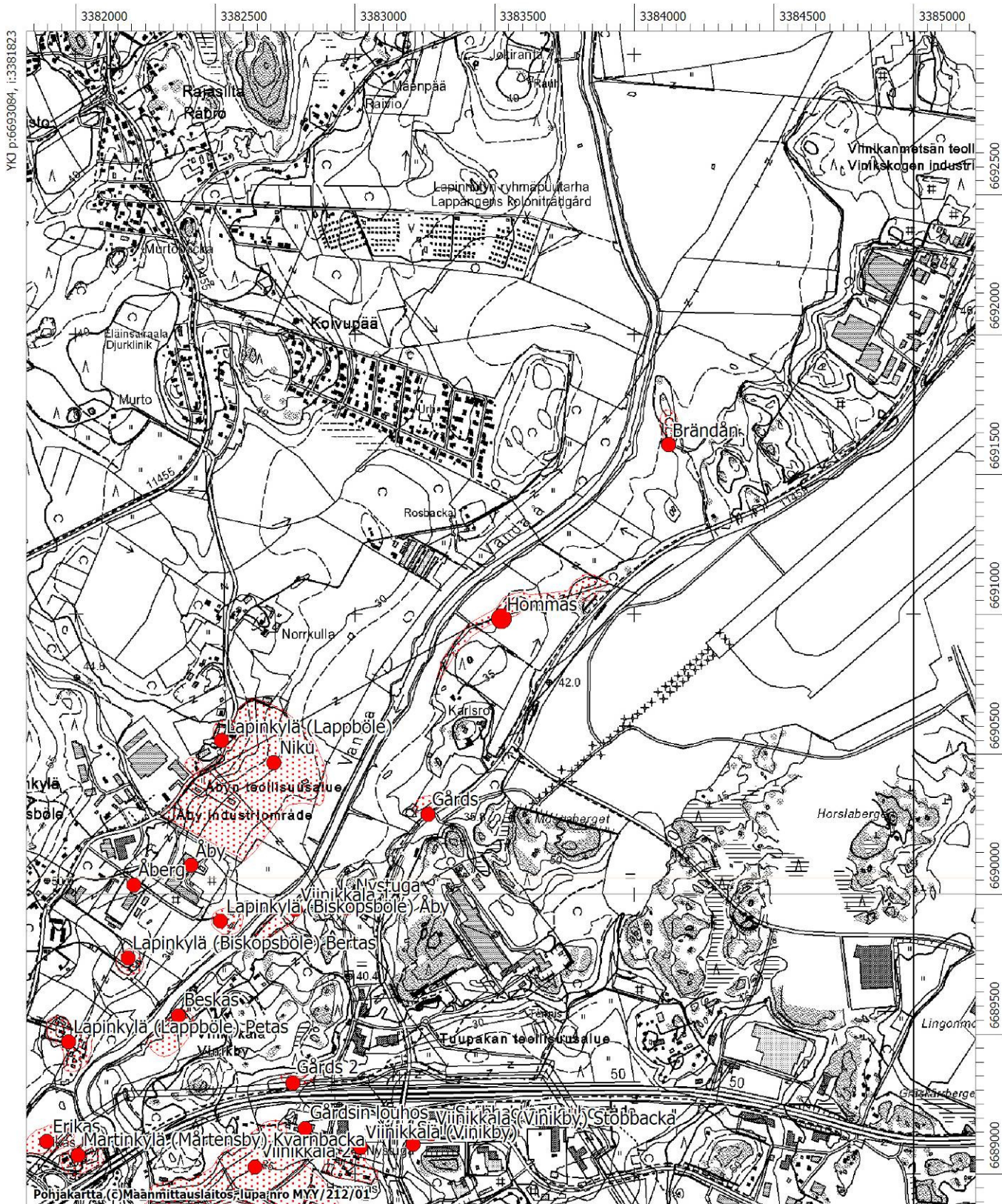
Vantaa Hommas merkitty kartalle punaisella pallolla
 mk 1:200 000

Ote peruskartasta 2043 01 MYYRMÄKI

VANTAA HOMMAS

pkoo: 6690984 ikoo: 3383523 Z/m.mpy alin: 28 ylin: 37

YKJ p:6693084, i:3381823

6692500
6692000
6691500
6691000
6690500
6690000
6689500
6689000

Pohjakartta (C) Maanmittauslaitos / Lupa- ja Ympäristö MYY/212/01

MK 1:20000

YKJ p:6688884, i:3382523

VANTAA HOMMAS

Satu Koivisto 2007

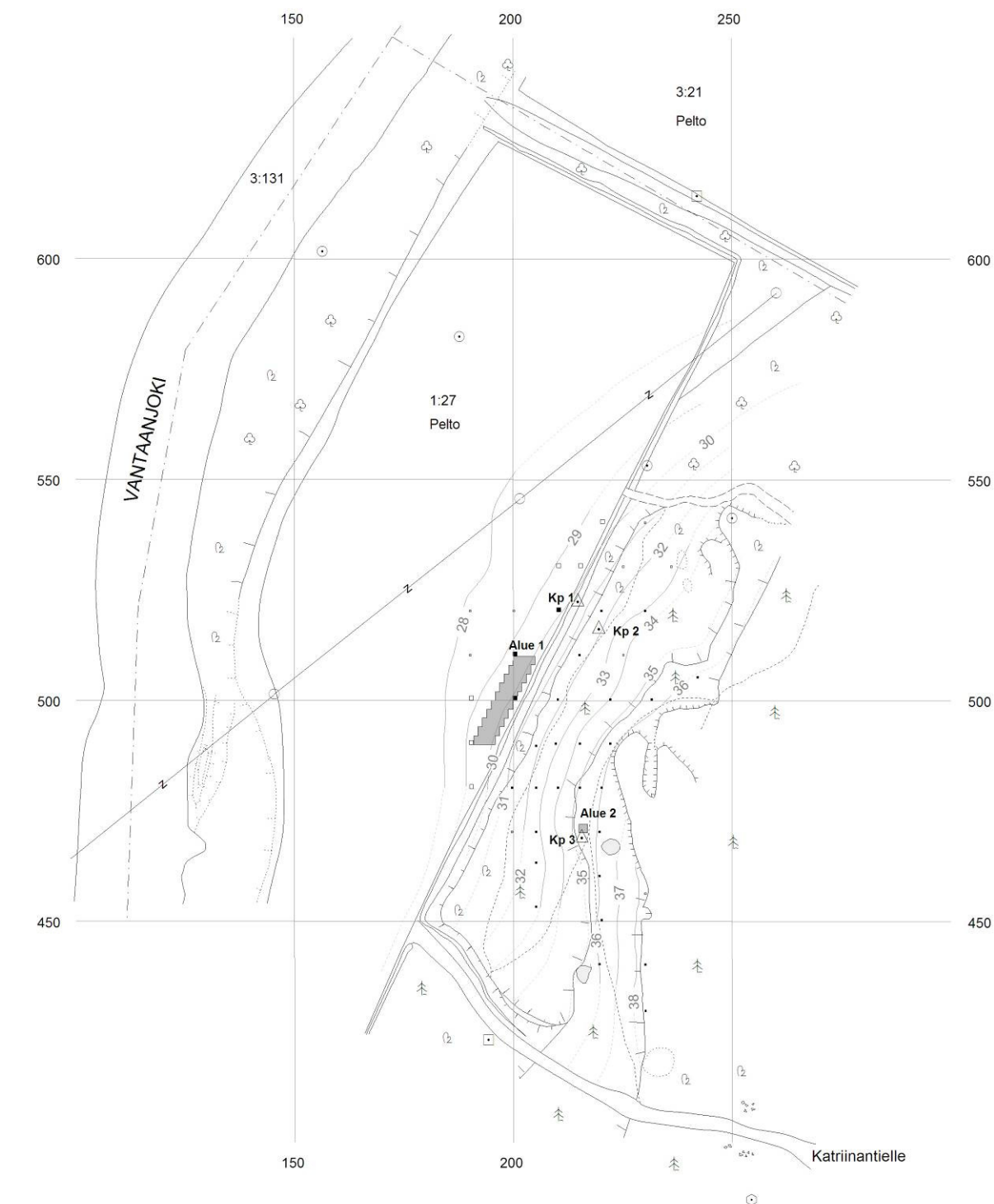
Yleiskartta, mk 1:1000

Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

	löydöllinen koekuoppa		sähköpylväs
	löydötön koekuoppa		rajamerkki
	kaivausalue		kiintopiste
	kuoppa		kivi
	törmän reuna		pohjatutkimuspaalu
	polku		kallion reuna
	kiinteistöraja		paalu, Vantaan kaupunki

0 50 m

VANTAA HOMMAS

Satu Koivisto 2007

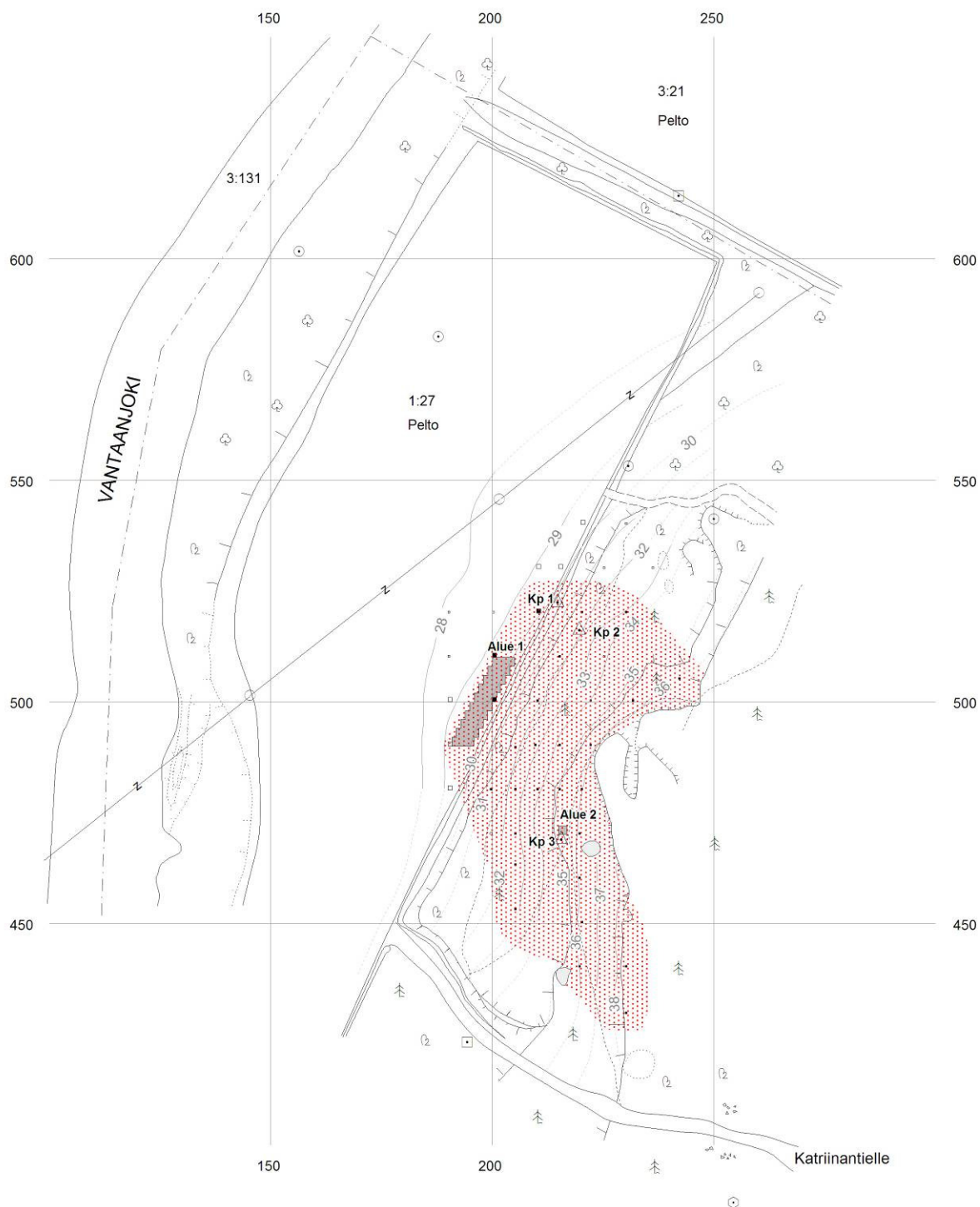
Yleiskartta, mk 1:1000

Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

	löydöllinen koekuoppa		sähköpylväs
	löydötön koekuoppa		rajamerkki
	kaivausalue		kiintopiste
	kuoppa		kivi
	törmän reuna		pohjatutkimuspaalu
	polku		kallion reuna
	kiinteistöraja		paalu, Vantaan kaupunki
	muinaisjäännösalue		

0 50 m

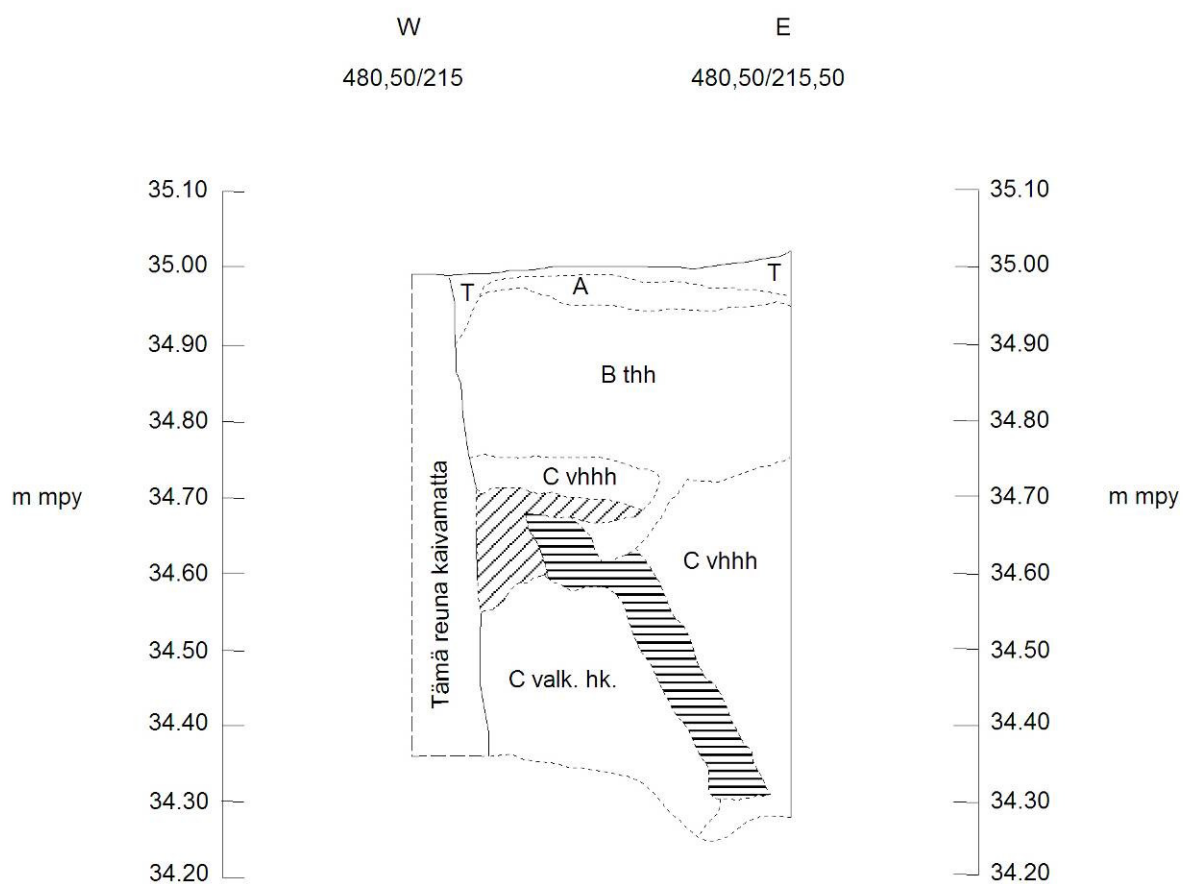
VANTAA HOMMAS
Satu Koivisto 2007

Profiilikartta, mk 1:10
 Koekuoppa 480/215
 Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

0 50 cm

	ruskea likamaa
	keltainen hiekka
	turve
	huuhtoutunut hiekka
	rikastunut hiekka
	puhdas pohjamaa
	vaaleanharmaa hieno hiekka
	tummanharmaa hiekka
	korkeudet m mpy

VANTAA HOMMAS
Satu Koivisto 2007

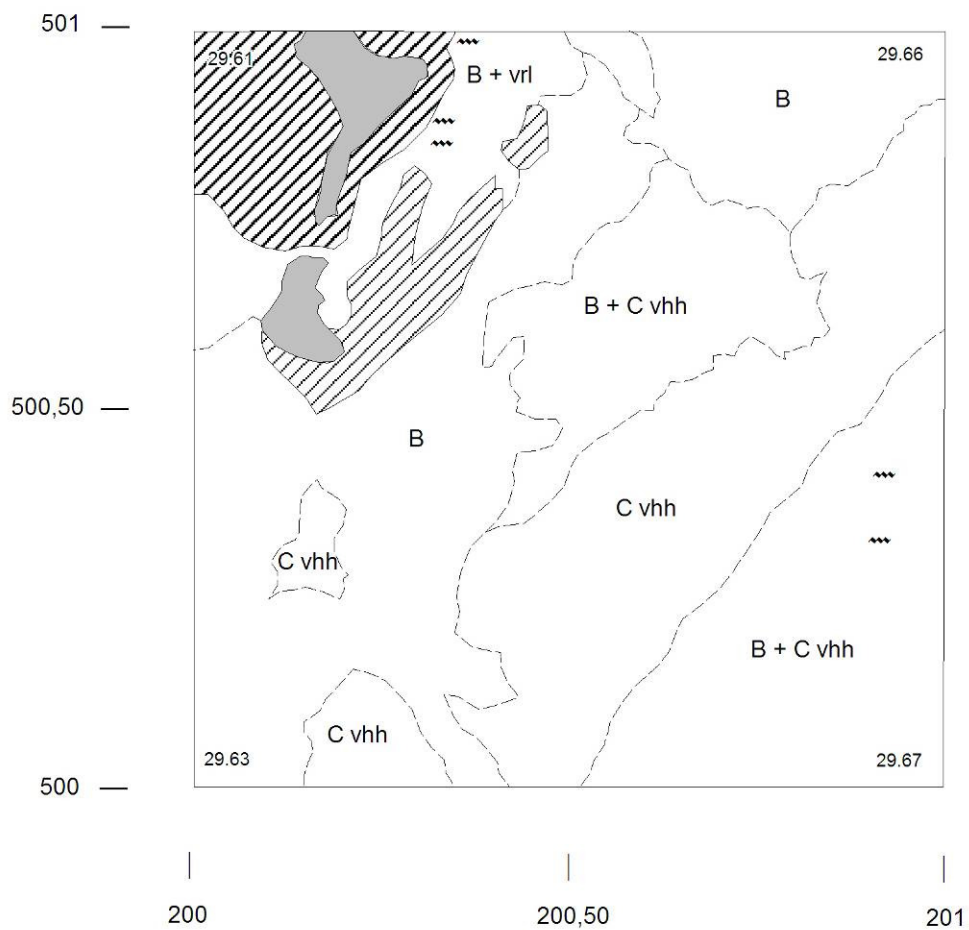
Tasokartta, mk 1:10
 Koekuoppa 500/200, taso 3
 Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

	ruskea likamaa
	vaaleanruskea likamaa
	rikastunut hiekka
	puhdas pohjamaa
	vaaleanruskea likamaa

	vaalea hieno hiekka
	ruostesaostuma
	myyränkolo
	korkeudet m mpy

0 50 cm

VANTAA HOMMAS
Satu Koivisto 2007

Profiilikartta, mk 1:10

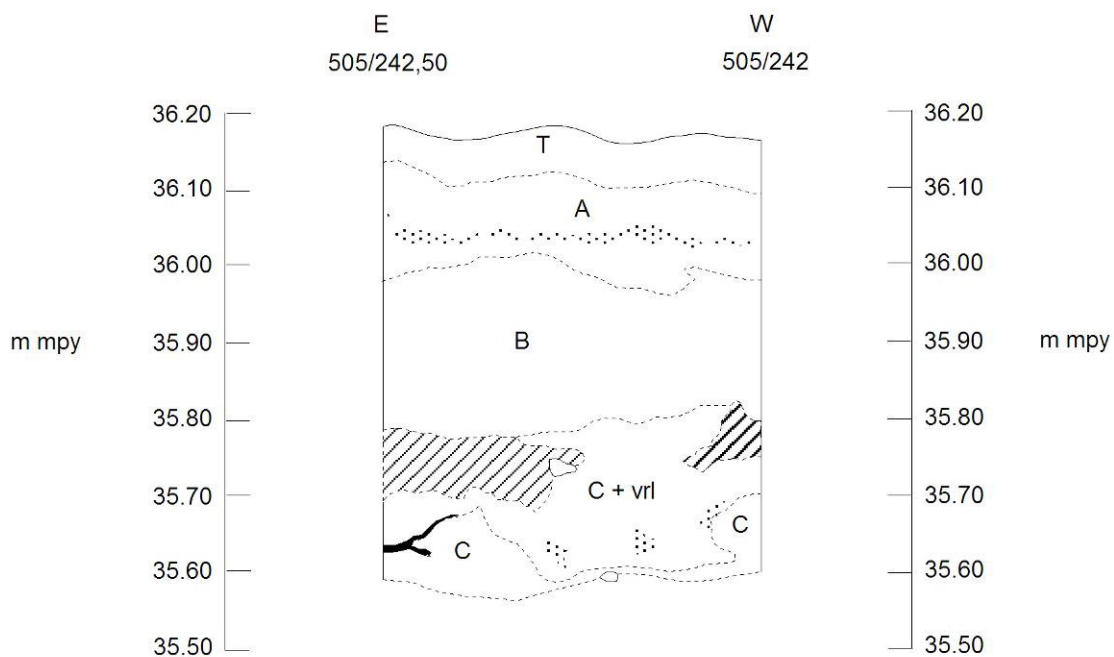
Koekuoppa 505/242

Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

0 50 cm

	musta nokimaa
	nokimaa
	ruskea likamaa
	vaaleanruskea likamaa
	turve
	huuhtoutunut hiekka
	rikastunut hiekka
	puhdas vaaleankeltainen hiekka
	vaaleanruskea likamaa
	kivi
	korkeudet m mpy

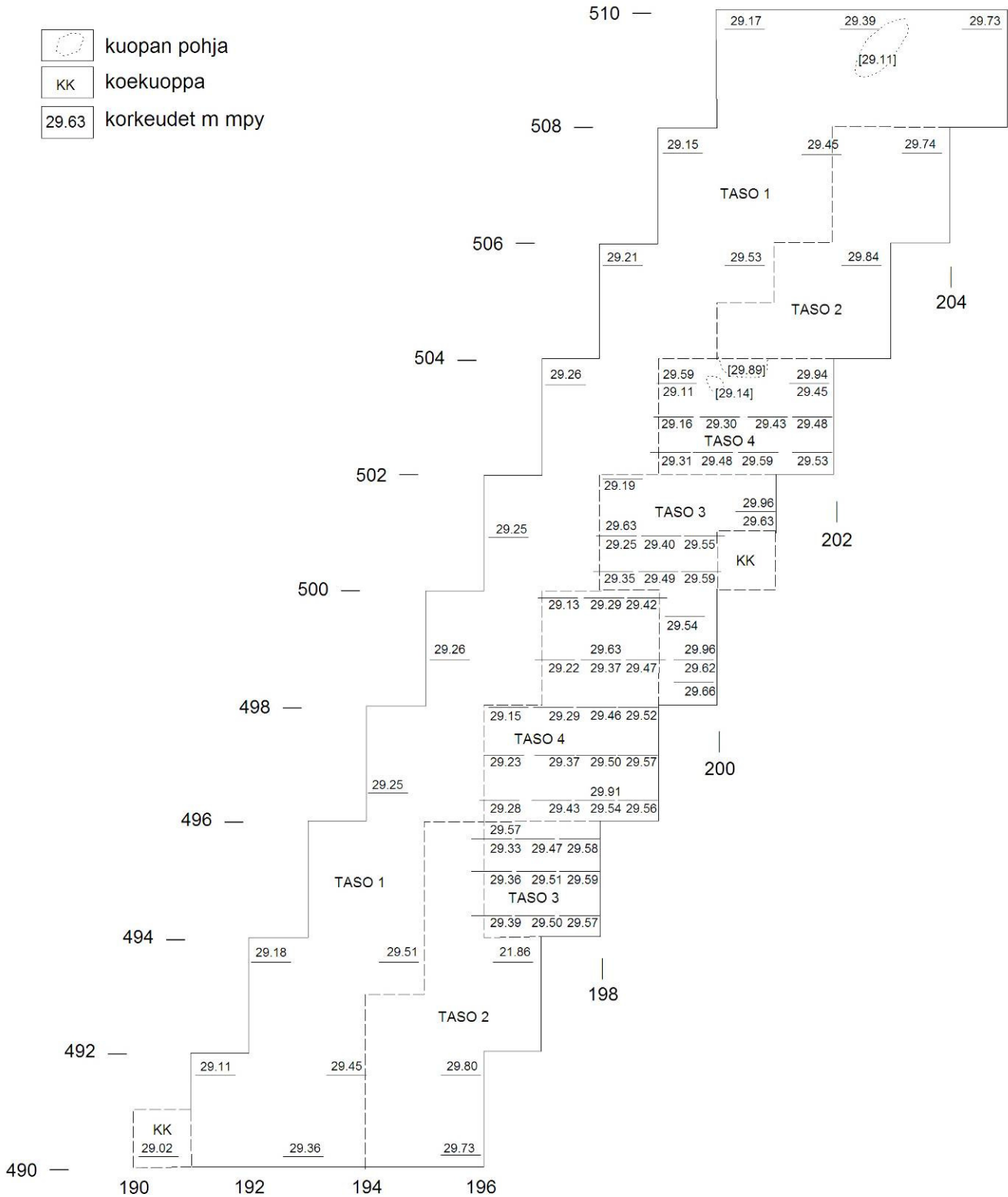

VANTAA HOMMAS Satu Koivisto 2007

Tasokartta, mk 1:100
Alue 1, pinta- ja pohjavaaituskartta
Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

- kuopan pohja
- koekuoppa
- korkeudet m mpy

VANTAA HOMMAS
Satu Koivisto 2007

Tasokartta, mk 1:50
 Alue 1, taso 1
 Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

- ruskea liikamaa
- vaaleanruskea liikamaa
- punertavanruskea liikamaa
- tumma nokimaa
- nokimaa
- A huuhtoutunut hiekka
- B rikastunut hiekka
- C puhdas pohjamaa
- trh tummanruskea hiekka
- vhh vaalea hieno hiekka
- pm peltomulta
- k kivi
- myyränkolo
- 29.72 korkeudet m mpy

VANTAA HOMMAS

Satu Koivisto 2007

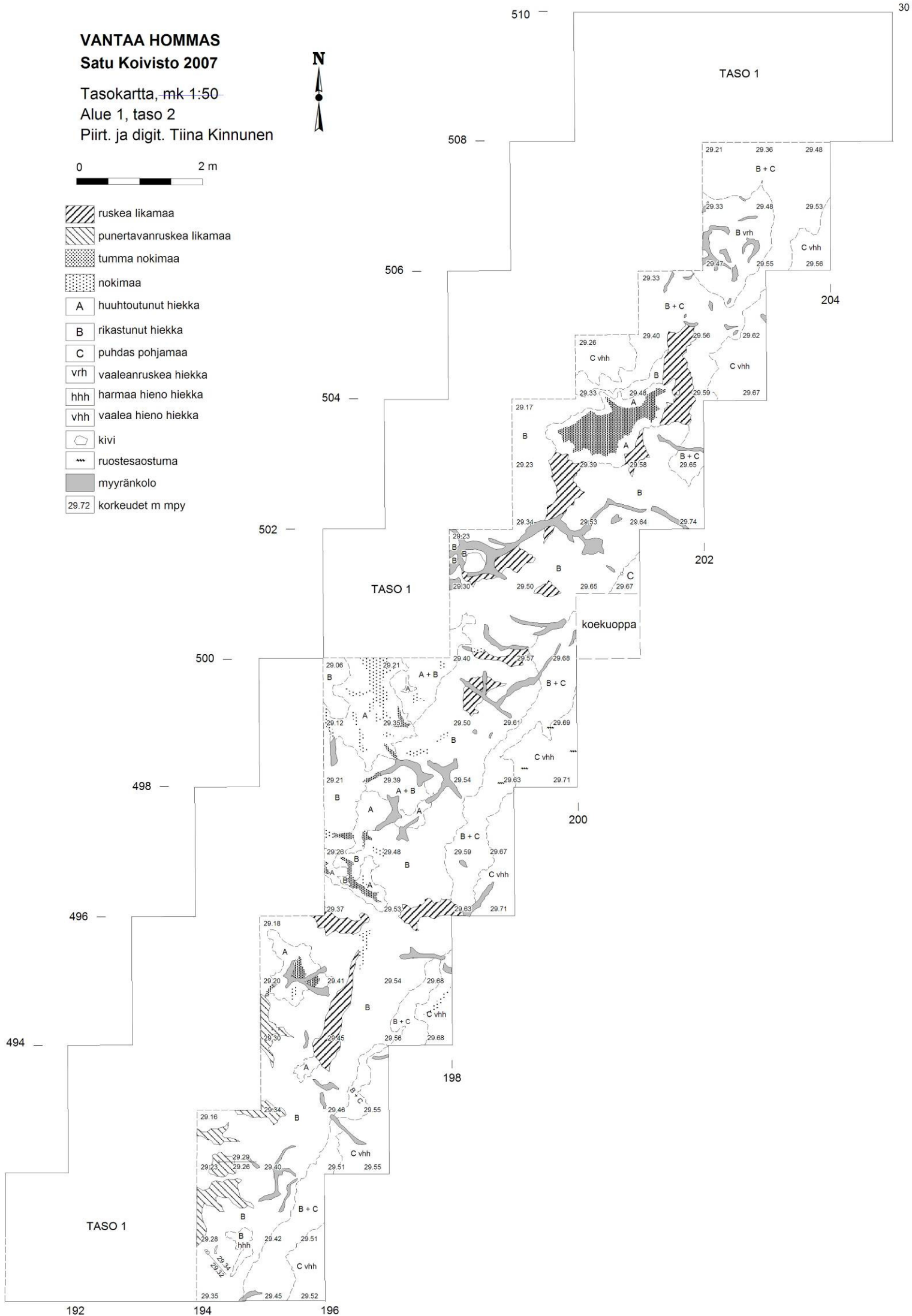
Tasokartta, mk 1:50

Alue 1, taso 2

Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

- ruskea likamaa
- punertavanruskea likamaa
- tumma nokimaa
- nokimaa
- A huuhtoutunut hiekka
- B rikastunut hiekka
- C puhdas pohjamaa
- vrh vaaleanruskea hiekka
- hhh harmaa hieno hiekka
- vhh vaalea hieno hiekka
- kivi
- ruostesaostuma
- myyränkolo
- 29.72 korkeudet m mpy

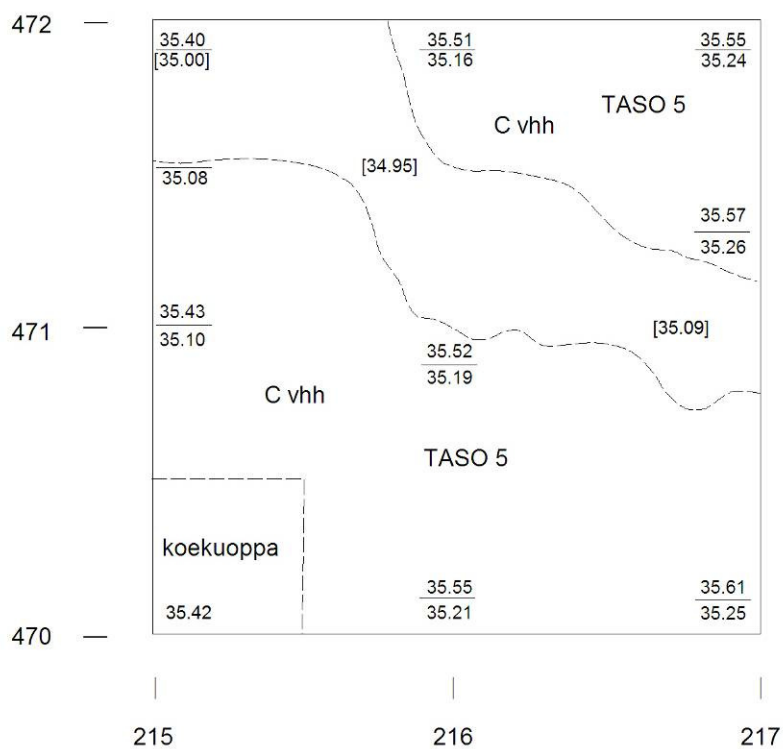
VANTAA HOMMAS
Satu Koivisto 2007

Tasokartta, mk 1:25
 Alue 2, pinta- ja pohjavaaituskartta
 Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

	likamaa-alueen pohja
	puhdas pohjamaa
	vaalea hieno hiekka
	korkeudet m mpy

0 1 m

VANTAA HOMMAS

Satu Koivisto 2007

Tasokartta, mk 1:25

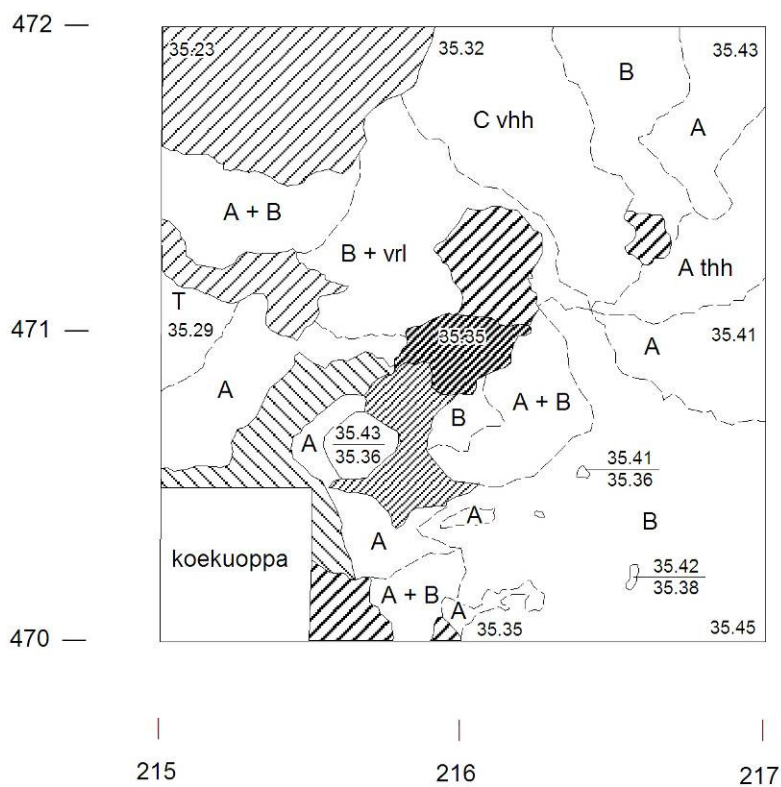
Alue 2, taso 2

Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

0 1 m

	ruskea likamaa		rikastunut hiekka
	vaaleanruskea likamaa		puhdas pohjamaa
	punertavanruskea likamaa		vaaleanruskea likamaa
	vaaleanharmaa likamaa		vaalea hieno hiekka
	harmaa likamaa		tummanharmaa hiekka
	turve		kivi
	huuhtoutunut hiekka		korkeudet m mpy

VANTAA HOMMAS
Satu Koivisto 2007

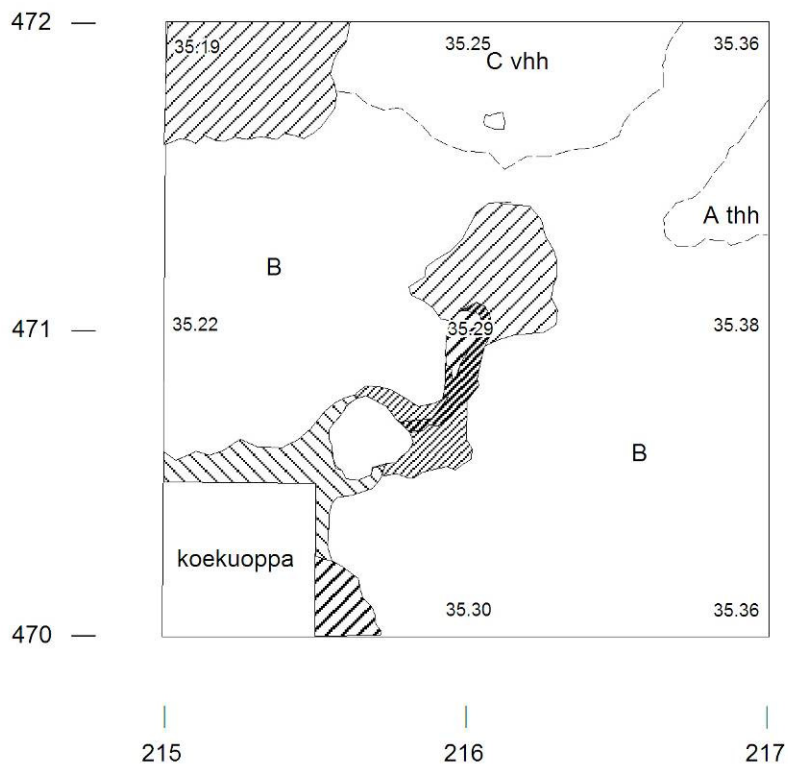
Tasokartta, mk 1:25

Alue 2, taso 3

Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

	ruskea likamaa	B	rikastunut hiekka
	vaaleanruskea likamaa	C	puhdas pohjamaa
	vaaleanpunertava likamaa	vhh	vaalea hieno hiekka
	vaaleanharmaa likamaa	thh	tummanharmaa hiekka
	harmaa likamaa		kivi
A	huuhtoutunut hiekka	35.36	korkeudet m mpy

VANTAA HOMMAS
Satu Koivisto 2007

Profiilikartta, mk 1:10
 Alue 2

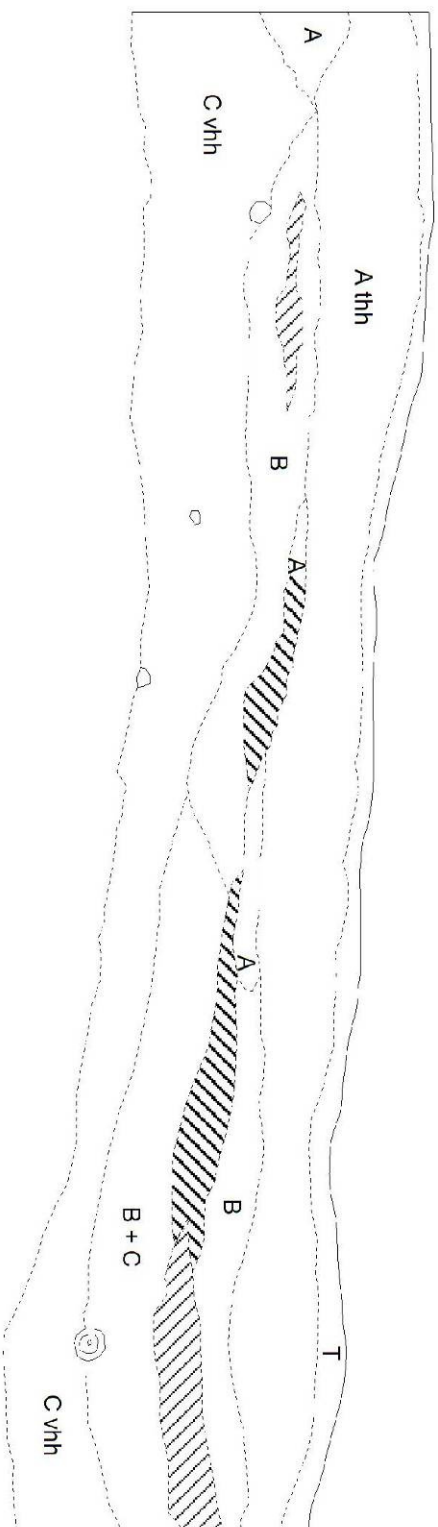
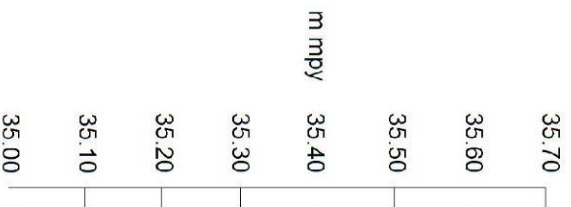
Piirt. ja digit. Tiina Kinnunen

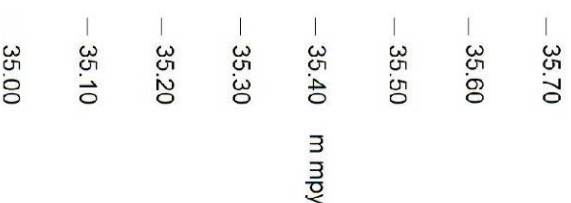
	ruskea liikkamaa
	punertava liikkamaa
	T turve
	A huuhtoutunut hiekka
	B rikastunut hiekka
	C puhdas pohjamaa

	vhh vaalea hiemo hiekka
	thh tummanharmaa hiekka
	kiivi kivi
	Juuri juuri
	35.40 korkeudet m mpy

E
 470/217

W
 470/215

VANTAA HOMMAS Satu Koivisto 2007

Levintäkartta 1:100

Alue 1, kaikki löydöt

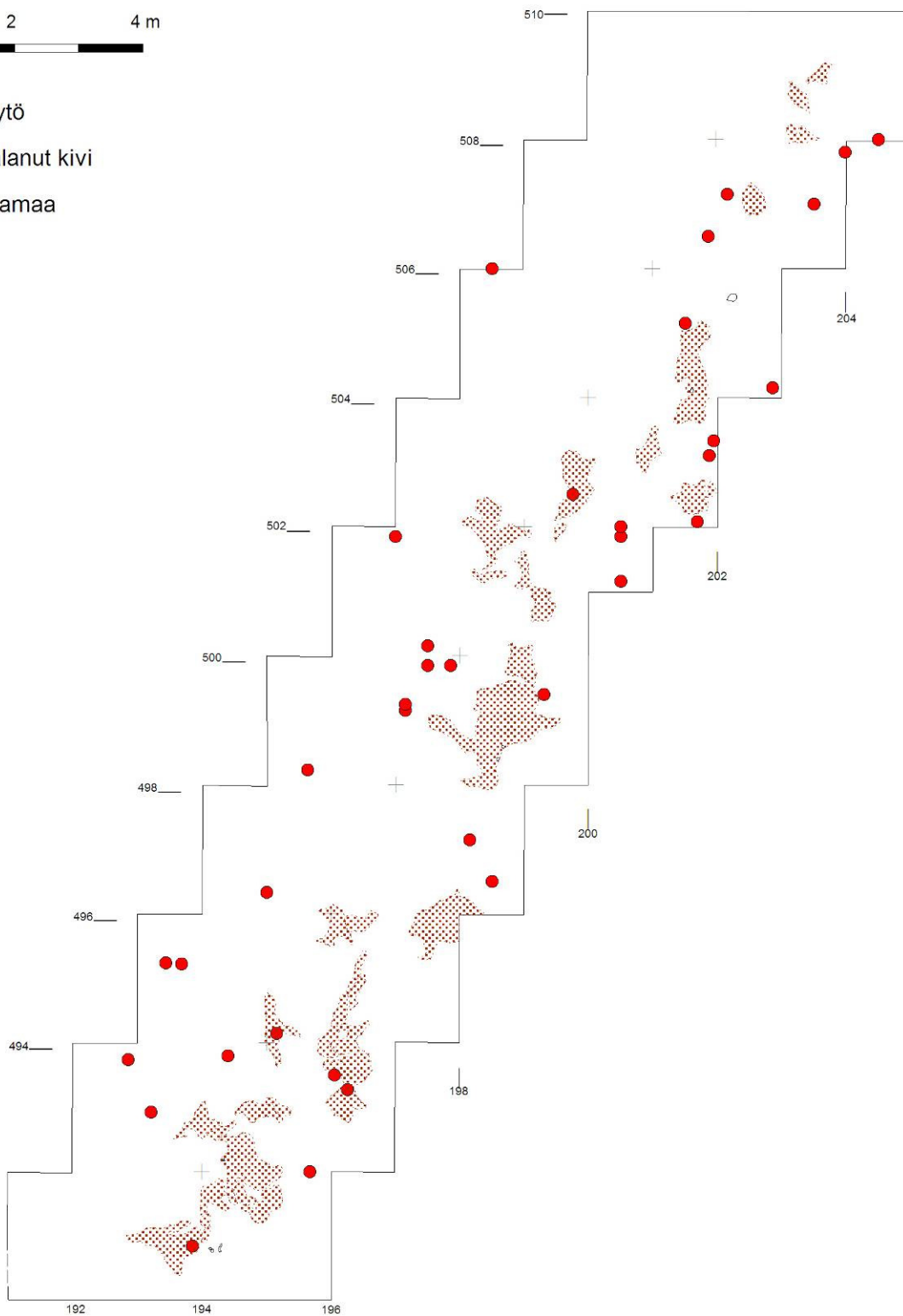
Palaneet kivet ja likamaat
kaikissa tasoissa

Digit. Satu Koivisto ja Tiina Kinnunen

0 2 4 m

- löytö
- palanut kivi
- likamaa

VANTAA HOMMAS

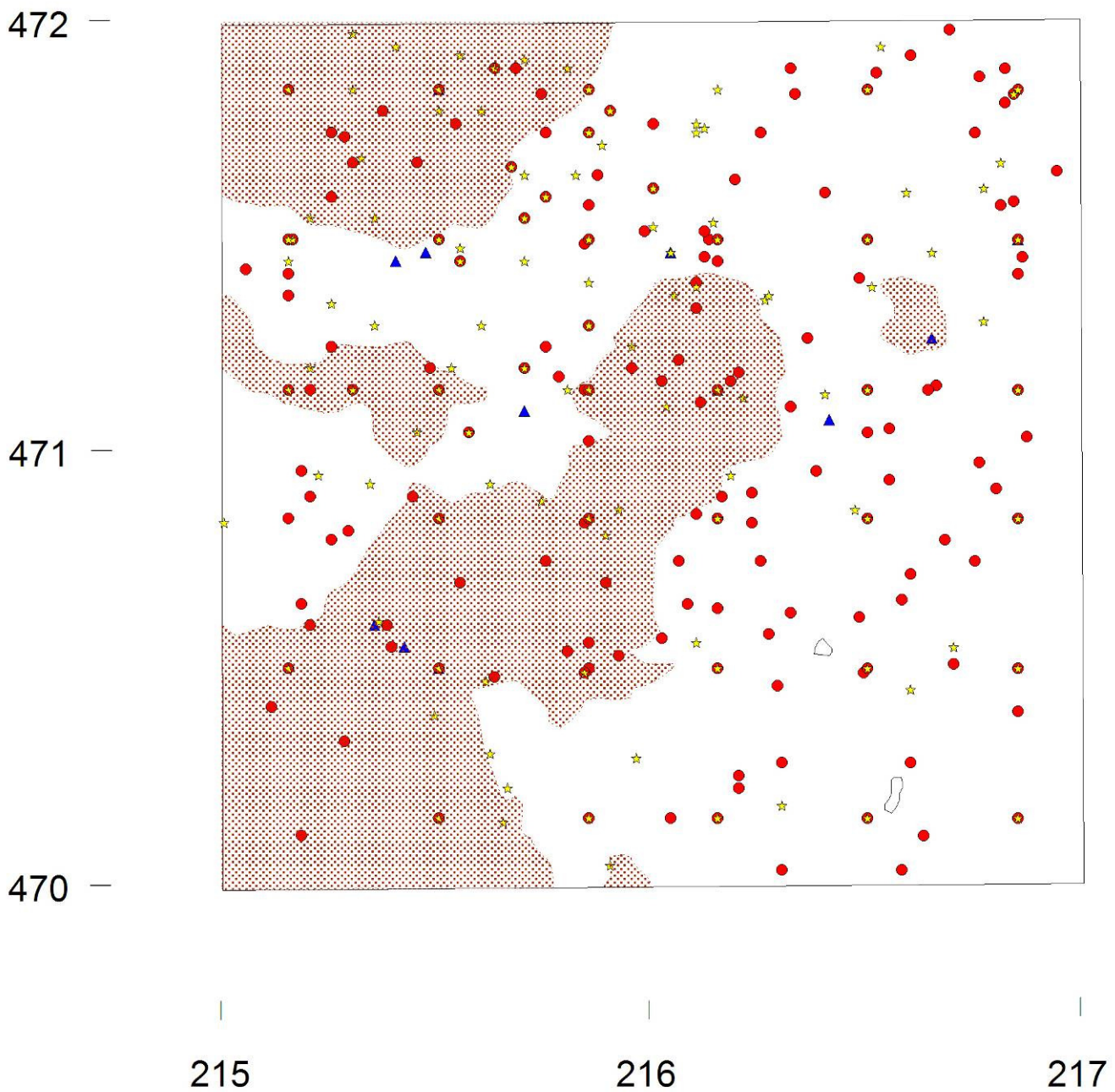
Satu Koivisto 2007

Levintäkartta 1:15
 Alue 2, kaikki löydöt
 Palaneet kivet ja likamaat
 kaikissa tasoissa
 Digit. Satu Koivisto ja Tiina Kinnunen

0 30 60 cm

- kvartsi
- kivilaji
- palanut luu
- palanut kivi
- likamaa

Koekuopat

Koekuoppa	Koko	Syvyys	Löydöt	Havainnot
530/215	1x1 m	50 cm	-	Pellolla. Kyntökerros n. 25 cm, jonka alla kova vaalea hiesusavi.
540/220	1x1 m	47 cm	-	Pellolla. Kyntökerros n. 20 cm, jonka alla kova vaalea hiesusavi. Pohjalla ruostesaostumia.
500/190	1x1 m	52 cm	-	Pellolla. Kyntökerros n. 25 cm, jonka alla kova vaalea hiesusavi. Kyntökerroksen alapuolella hiilen-sekaista peltomultaa.
510/190	50x50 cm	27 cm + kairaus 20 cm	-	Pellolla. Kyntökerros n. 25 cm, jonka alla kova vaaleanharmaa savi. Kyntökerroksen alapuolella n. 3 cm paksu hiiltynyt kerros.
520/190	50x50 cm	35 cm	-	Pellolla. Kyntökerros n. 27 cm, jonka alla sitkeä, harmaankellertävä savi.
520/200	50x50 cm	30 cm	-	Pellolla. Kyntökerros n. 25 cm, jonka alla sitkeä, harmaankellertävä savi.
510/200	1x1 m	58 cm + tarkastuskuopat kulmiin 82 cm	kvartsi-iskos kyntökerroksesta	Pellolla. Kyntökerros n. 26 cm, jonka alla 5-8 cm paksu hiiltynyt kerros. Alla n. 15 paksu hiekkakerros, jonka yläosassa n. 3 cm vahva vaaleanruskea likamaakerros. Pohjalla vaalea hiesusavi, jossa ruostesaostumia.
520/210	1x1 m	48 cm + tarkastuskuopat kulmiin 75 cm	kvartsi-iskos ja mahd. hiotun kivilajiesineen katkelma kyntökerroksesta	Pellolla. Kyntökerros n. 25 cm, jonka alla 5-25 cm paksu hiiltynyt kerros. Alla n. 10 cm paksu puhdas hiekkakerros. Alla vaalea hiesusavi, jossa ruostesaostumia.
530/210	1x1 m	53 cm	-	Pellolla. Kyntökerros n. 30 cm, jonka alla sitkeä, ruskeanharmaa savi.
480/190	1x1 m	46 cm + tarkastuskuopat kulmiin 75 cm	-	Pellolla. Kyntökerros n. 23 cm, jonka alla 8 cm paksu hiiltynyt kerros. Alla vaalea hiesusavi, jossa ruostesaostumia.
490/190	1x1 m	57 cm	puurakenteita	Pellolla. Kyntökerros n. 27 cm, jonka alla 8 cm paksu hiiltynyt kerros. Alla hieno hiekka, jossa puisia salaojarakenteita 52-57 cm syvyydessä. Kuopan W-profiilissa erottuu ojaileikkaus. Pohjalla vaalea hiesusavi.
500/200	1x1 m	50 cm + likamaaläikkä featurena 60 cm	kvartsi-iskoksia, -esine ja palaneita kiviä.	Pellolla. Kyntökerros n. 22 cm, jonka alla hienoa hiekkaa. Hiekkakerroksessa yhtenäinen punaisenruskea likamaakerros, joka paksuimmillaan 25 cm vahva. Alla puhdas vaalea hiekka.
490/205	50x50 cm	43 cm	kvartssia	Metsässä. Häiriöitynyt podsolimaannos: turve/karike 6 cm, A 8 cm, B/vaaleanruskea likamaa 9 cm, jonka alla vaalea hiilensekainen hiekkakerros (vanha A), kellertävä hiekkakerros, jonka yläosassa aavistus vaaleanruskeaa likamaata. Pohjalla puhdas vaalea hiekka (C).
500/210	50x50 cm	48 cm	kvartssia	Metsässä. Podsolimaannos: turve/karike 8 cm, A (tummanharmaa hiekka) 17 cm, B (vaalea hiekka) 8 cm, vaaleanruskea likamaa 7 cm, alla puhdas kellertävä hiekka.
510/215	50x50 cm	40 cm	kvartssia	Metsässä. Podsolimaannos: turve/karike 5 cm, A (tummanharmaa hiekka) 12 cm, vaaleanruskea likamaa 2-3 cm, alla puhdas kellertävä hiekka.
480/205	50x50 cm	62 cm	kvartssia	Metsässä. Podsolimaannos: turve/karike 4 cm, A 15 cm, B 7 cm, alla puhdas vaalea hiekka.
480/200	50x50 cm	40 cm	kvartssia	Metsässä. Podsolimaannos: turve/karike 5 cm, A 13 cm, B 9 cm, alla puhdas vaalea hiekka.

Koekuoppa	Koko	Syvyys	Löydöt	Havainnot
520/220	50x50 cm	28 cm	kvartsia	Metsässä. Turve/karikeri 5 cm, alla vaaleanharmaa, kova hiesu. Kvartsia-iskos pinnasta.
530/225	50x50 cm	30 cm	-	Metsässä. Turve/karikeri 10 cm, vaaleanharmaa, kova hiesu 15 cm, jonka alla vaalea hiesusavi.
470/205	50x50 cm	45 cm	kivitaltta, kvartsia	Metsässä rinteessä. Turve/karikeri 8 cm, A (tummanharmaa hiekka) 17 cm, B 6 cm, puhdas vaalea hiekka, josta 40 cm:n syvyydestä kivitaltta.
470/199,50	50x50 cm	40 cm	-	Metsässä. Turve/karikeri 8 cm, A 13 cm, B 6 cm, alla puhdas vaalea hiekka.
480/210	50x50 cm	48 cm	kvartsia	Metsässä rinteessä. Turve/karikeri 8 cm, A 18 cm, B 10 cm, alla vaalea hieno hiekka.
490/209,50	50x50 cm	40 cm	kvartsia	Metsässä. Turve/karikeri 6 cm, A (tummanharmaa hiekka) 14 cm, vaalea puhdas hiekka 8 cm (tulvahiekka), B 5 cm, alla puhdas vaalea hiekka.
490/215	50x50 cm	50 cm	kvartsia	Metsässä rinteessä. Turve/karikeri 7 cm, A 18 cm, B 8 cm, alla puhdas vaalea hieta. Kivi/kallio 43 cm syv.
500/222	50x50 cm	43 cm	kvartsia	Metsässä yläterassin reunalla. Turve/karikeri 7 cm, A (tummanharmaa hiekka) 13 cm, B 5 cm, alla puhdas kova siltti, jossa muutamia moreenikiviä.
540/230	50x50 cm	22 cm	-	Metsän reunassa. Turve/karikeri 7 cm, A (tummanharmaa hiekka) 12 cm, alla kova harmaa hiesusavi.
463/205	50x50 cm	32 cm	kvartsia (melko pinnasta)	Metsässä rinteessä. Turve/karikeri 8 cm, A (tummanharmaa hiekka), alla puhdas harmaa siltti/savi.
470/215	50x50 cm	44 cm	kvartsia ja palanutta luuta	Metsässä yläterassin päällä. Turve/karikeri 6 cm, A 10 cm, punertava likamaa 9 cm, alla puhdas vaalea hieta, jonka alla kova vaalea siltti.
480/215	50x50 cm	74 cm	kvartsia	Metsässä yläterassin reunalla. Turve/karikeri 5 cm, A1 (tummanharmaa hiekka) 4 cm, A2 (vaaleanharmaa hiekka) 4 cm, ruskea likamaa 3-7 cm, keltainen mutkainen hiekkakerros 7 cm, josta kvartsiydin 70 cm syv., alla kova vaalea siltti.
480/220	50x50 cm	60 cm	kvartsia	Metsässä yläterassin päällä. Turve/karikeri 8 cm, A (harmaa hiekka) 10 cm, punertava likamaa 8 cm, B 15 cm, alla vaalea hieta, jonka alla kova vaalea siltti.
490/222	50x50 cm	36 cm	kvartsia	Metsässä yläterassin päällä. Turve/karikeri 5 cm, A (harmaa hiekka) 12 cm, ruskea likamaa 7 cm, alla vaalea hieta, jonka alla kova vaalea siltti.
520/230	50x50 cm	25 cm	-	Metsässä. Turve/karikeri 5 cm, A (tummanharmaa hiekka) 8 cm, vaalea hiekka 9 cm, alla kova vaalea siltti.
500/231,50	50x50 cm	52 cm	kvartsia	Metsässä. Turve/karikeri 9 cm, A (harmaa hiekka) 13 cm
530/236	50x50 cm	37 cm	kvartsia	Metsässä. Turve/karikeri 7 cm, A (tummanharmaa hiekka) 12 cm, B 9 cm, C (vaalea hieta), jonka alla kova vaalea siltti/savi. Pohjalla jokunen
510/225	50x50 cm	20 cm	-	Metsän reunassa. Turve/karikeri 8 cm, tummanharmaa hiekka 12 cm, alla kova vaalea siltti.

Koekuoppa	Koko	Syvyys	Löydöt	Havainnot
470/219,50	50x50 cm	45 cm	kvartsia ja palaneita kiviä	Metsässä yläterassin reunalla. Turve/karike 10 cm, A (vaaleanharmaa hiekka) 7 cm, vaalenruskea likamaa 10 cm, vaalea hiekka 17 cm, alla kova vaalea siltti.
460/219,50	50x50 cm	57 cm	kvartsia	Metsässä yläterassin päällä. Turve/karike 17 cm, A (harmaa hiekka) 10 cm, vaaleanruskea likamaa 8 cm, vaalea hieta 20 cm, alla valkea hieta.
450/220	50x50 cm	45 cm	kvartsia	Metsässä kahden ylimmän terassin välissä. Turve/karike 10 cm, A (tummanharmaa hiekka) 12 cm, häiriökerros A + vaalea hiekka 11 cm, vaaleanruskea likamaa 8 cm, vaalea hiekka 10 cm, alla kova vaalea siltti. Runsaasti moreenikiviä.
440/219,50	50x50 cm	27 cm	kvartsi	Metsässä yläterassin päällä. Turve/karike 5 cm, A (harmaa hiekka) 8 cm, B 8 cm, C vaalea hieta.
440/230	50x50 cm	33 cm	kvartsia	Metsässä ylimmän terassin päällä. Turve/karike 5 cm, A (harmaa hiekka) 10 cm, B (kellertävä hiekka) 8 cm, alla C (puhdas vaalea hiekka, jossa muutamia moreenikiviä).
505/242	50x50 cm	60 cm	kvartsia	Metsässä yläterassin päällä, lähellä kallion reunaa. Turve/karike 7 cm, A (harmaa hiekka) 11 cm, B 10 cm, vaaleanruskea likamaa 12 cm, ruskea likamaa 18 cm, alla vaalea siltti, jossa moreenikiviä. Kuopan pohjalla hiiltynyt raita 54-56 cm syv.
453/205	50x50 cm	23 cm	kvartsi (melko pinnasta)	Metsässä rinteessä. Turve/karike 5 cm, A (tummanharmaa hiekka) 11 cm, alla puhdas vaalea siltti/savi.
456/230	50x50 cm	31 cm	-	Metsässä yläterassin päällä. Turve/karike 1 cm, A (harmaa hiekka) 10 cm, B 10 cm, alla puhdas vaalea hiekka.
429,50/230	50x50 cm	20 cm	kvartsia	Metsässä ylimmän terassin päällä. Turve/karike 2 cm, alla harmaa siltti.

Kuvataulut

f. 144270- Hommas 2. Panorama tutkimusalueesta ennen kaivauk-
144272 sen aloittamista.

NE-E

26.7.2007 Satu Koivisto

f. 144273 Anna-Maria Salonen purkaa tavaroita.

27.7.2007 Satu Koivisto

f. 144275 Koekuoppa 530/215. Testikuopat kulmissa.

S-N

31.7.2007 Satu Koivisto

Koekuoppa 490/190, W-profiilissa näkyy ojaleikkaus ja
f. 144279 hiiltynyt kerros.

E-W

1.8.2007 Satu Koivisto

Kaivausalue 1. Peltokerrosta poistetaan kaivinkoneella.
f. 144284 Tiina Kinnunen ja Anna-Maria Salonen valvomassa.

2.8.2007 Satu Koivisto

Kaivausalue 1. Tuuli Heinonen ja Santeri Vanhanen
lappioivat peltokerroksen alapintaa tasoon 0. kaivinko-
neen jäljiltä.

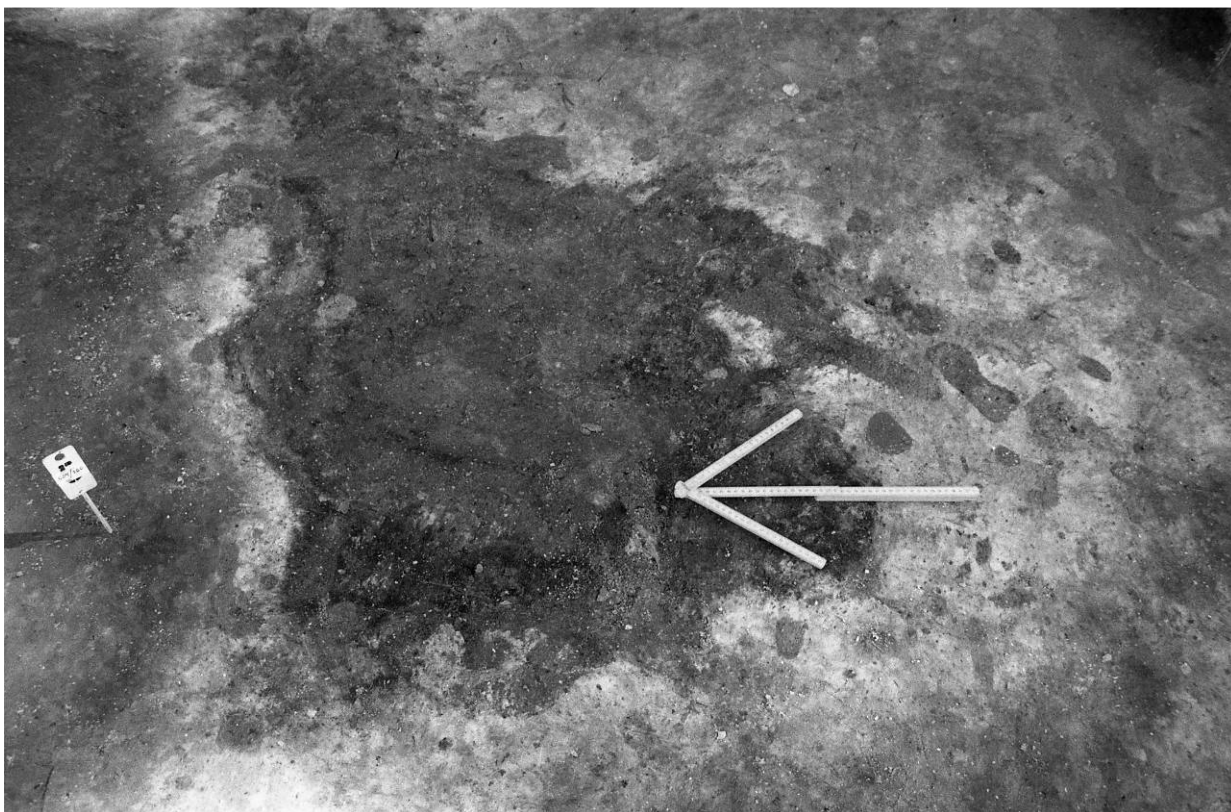
2.8.2007 Satu Koivisto

Kaivausalue 1. Taso 0. Tiina Kinnunen ja Anna-Maria
f. 144290 Salonen merkitsevät ruutuja.

W-E

3.8.2007 Satu Koivisto

Kaivausalue 1. Taso 1. Hiiltynyt ilmiö ruuduissa
f. 144295 503/199 - 504/201.

W-E

8.8.2007 Satu Koivisto

f. 144299 Koekuoppa 470/205. Taltta in situ.

8.8.2007 Satu Koivisto

Kaivausalue 2. Kerrosta 4. kaivamassa Santeri Vanhanen,
Janne Heinonen, Tuuli Heinonen, Tiina Kinnunen ja An-
na-Maria Salonen.

17.8.2007 Satu Koivisto

f. 144315 Kaivausalue 2. Taso 3.

S-N

16.8.2007 Satu Koivisto

Ryhmäkuva. Kuvassa (vas.) Anna-Maria Salonen, Eeva Vakkari, Elina Terävä, Hanna Hirvonen, Maiju Akkanen, Tuuli Heinonen, Janne Heinonen, Tiina Kinnunen

f. 144300 ja Santeri Vanhanen

10.8.2007 Satu Koivisto

